

دوره ششم تقویمیه

مذاکرات مجلس

جلسه

۲۴۵

شماره

۲۱۰

تاریخ تأسیس آذر

۱۳۰۵

جلسه يك شنبه ۲۰

اردیبهشت ماه ۱۳۰۷

مطابق ۲۹ ذیقعده الحرام

۱۳۴۶

مندرجات

فقط شامل مذاکرات مشروح جلسات مجلس شورای ملی

خواهد بود

پس از ختم هر جلسه کلیه مذاکرات در يك شماره منتشر میشود.

مطبعة مجلس

قیمه اشتراك

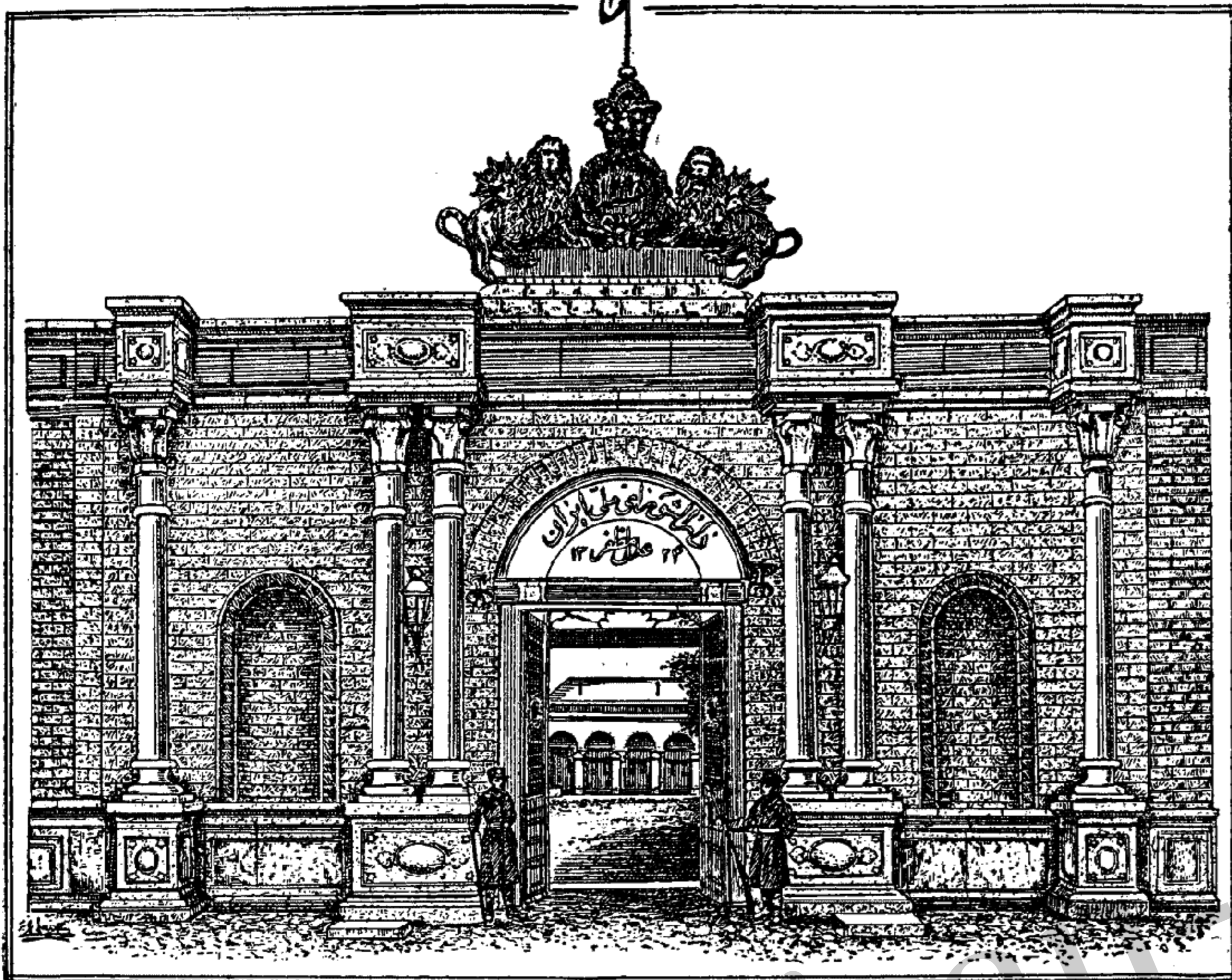
داخله ایران سالانه ده تومان

خارجه « دوازده تومان

قیمه تك شماره

يك قران

فهرست مندرجات

مذاکرات مجلس دوره ششم تقنینیه

صورت مشروح مجلس يكشنبه ۳۰ اردی بهشت ماه ۱۳۰۷ مطابق ۲۹ ذیقعده الحرام ۱۳۴۶

جلسه ۲۴۵

(مجلس دو ساعت و نیم قبل از ظهر ریاست آقای بیرنیا تشکیل گردید)
(صورت مجلس پنجشنبه ۲۷ اردی بهشت را آقای دولت شاهی قرائت نمودند)

غائبین با اجازه جلسه قبل
آقایان : آیت الله زاده خراسانی - نگهبان - میر
ممتاز - حیدری مکرری - دهستانی - میرزا محمد تقی
طباطبائی - امیر تیمور کلایلی - افسر - آقا زاده سبزواری

ردیف	عنوان	از صفحه	الی صفحه
۱	توضیح و اعلام از طرف مقام رفیع ریاست عالییه راجع به اصلاح بودجه سنه ۱۳۰۶ ملکی	۴۴۲۸	۴۴۲۹
۲	مذاکره نسبت بخر کبسیون بودجه راجع به دو دوازدهم مخارج ملکی در اردی بهشت و خرداد ماه ۱۳۰۷ و تصویب آن	۴۴۳۹	۴۴۴۰
۳	مذاکره نسبت بخر کبسیون بودجه راجع به سیصد هزار تومان مخارج انتفاعی منظوره در بودجه ۱۳۰۷ و تصویب آن	۴۴۴۱	۴۴۴۲
۴	تعمیب مذاکره نسبت به خبر کبسیون بودجه راجع باعزام محصل باروبا	۴۴۴۳	۴۴۵۲
۵	قانون اجازه پرداخت مخارج ملکی در دو ماهه اردی بهشت و خرداد ۱۳۰۷ در حدود اعتبارات مصوبه اسفند ۱۳۰۶	۴۴۵۲	۴۴۵۲
۶	قانون اجازه خرج سیصد هزار تومان از اعتبار مخارج انتفاعی منظوره در بودجه ۱۳۰۷	۴۴۵۲	۴۴۵۲

امامی خوئی - ثقة الاسلامی - جهانشاهی - اسکندری
جوانشیر - سلطان محمد خن عامری - محمود رضا -
ابراهیمی - مولوی -

غالبین بی اجازه جلسه قبل

آقایان: اسدی - جمشیدی مازندرانی - ذوالقدر -
حاج میرزا حبیب الله امین - اعظمی - قوام شیرازی
مهدوی - مقدم - عباس میرزا - حاج حسن آقا ملک
لیقوانی - محمد ولی میرزا - فرشی - میرزا حسن خان
رنوق - حاج غلامحسین ملک

دیر آمده کان با اجازه جلسه قبل

آقایان: امام جمعه شیراز - ملک مدنی - دشتی -
شربت زاده - افخمی - حاج آقا حسین زنجبالی -
معتضد استرآبادی

دیر آمده کان بی اجازه جلسه قبل

آقایان: روحی - مرتضی قلبیخان بیات -

رئیس - صورت مجلس ایرادی ندارد؟ آقای یاسائی
یاسائی - در تبصره که در جلسه گذشته تصویب
شد راجع به ماده سوم این عبارت " مواد ۶۷ و ۷۶
قانون استخدام کشوری شامل حال محصلین مذکور
نخواهد بود و دولت میتواند محصلین مزبور و هم چنین
کلیه کسانی را که از مدارس عالییه فارغ التحصیل شده اند
اینجا میبایست نوشته شده باشد " اعم از داخله و خارجه
و خود دولت هم این نظر موافق بوده است و گویا فراموش شده
است که این توضیح داده شود حالا اگر اشکالی ندارد
در صورت مجلس تصریح شود که مدارس عالییه اعم از
داخله و خارجه

رئیس - اصلاح میشود

دشتی - همچو چیزی در لایحه نبود

رئیس - در ماده اول دارد

دشتی - آن صحیح است ولی در ماده سوم ندارد
که اعم از داخله و خارجه

رئیس - آقای یاسائی

یاسائی - عرض میشود خود دولت موافق است با

کل باید ماند بیست و چهار میلیون و چهار صد و
شصت و هشت هزار و هفتصد و چهل و نه تومان و شش
قران و دو عباسی. از همین قرار بوزارت مالیه ابلاغ
خواهد شد.

وزیر مالیه - اجازت می فرمائید؟ راجع بدستور
بنده تقاضا دارم که دوازدهم مقدم بر سایر چیزها
باشد.

رئیس - مخالفی ندارد؟

بعضی از نمایندگان - خیر

رئیس - ماده واحده قرائت میشود

(شرح ذیل قرائت شد)

ماده واحده - وزارت مالیه مجاز است کلیه مخارج
ملکیتی را بابت دو ماهه اردی بهشت و خرداد ماه
هزار و سیصد و هفت در حدود اعتبارات مصوبه برای
اسفند ۱۳۰۶ ملکیتی و بر طبق قوانینی که شامل این قبیل
پرداختها میشود برسم علی الحساب تأدیه نماید

تبصره ۱ - وزارت مالیه مجاز است حقوق مستخدمین
جزء را اعم از مرکز و ولایات در آخر هر ماه در حدود
اعتبارات برسانی وزارتخانه یا اداره مربوطه که تا آن
تاریخ تصویب شده است برسم علی الحساب تأدیه نماید

تبصره ۲ - بوزارت مالیه اجازه داده میشود از اول
فروردین ۱۳۰۷ ماهی پنجاه هزار تومان حقوق اطباء
ولایات و سایر مخارج صحتی ولایات را تا تصویب بودجه
۱۳۰۷ از اعتبار کل بودجه هذه السنه صحتیه کل
تأدیه نماید

رئیس - آقای دادگر

دادگر - موافقم

رئیس - آقای روحی

روحی - موافقم

رئیس - آقای حاج آقا رضا رفیع

رفیع - موافقم

رئیس - آقای عراقی

عراقی - موافقم

رئیس - آقای نامداد

نامداد - عرض کنم که بنده دوسه موضوع است
میخواهم در این موقع بعرض برسانم و آقای وزیر مالیه
متذکر بشوند یکی قضیه تبعیض در پرداخت است از شیراز
به بنده نوشته اند اضافات ۱۳۰۶ معارف تا کنون
بهبیچوجه پرداخته نشده است و بعضیها که از عوارض
معارفی پول میبرده اند هفت ماه است با آنها حقوق داده

نشده است اینست که میخواهم عرض کنم که مستخدمین
در مرکز کار و بارشان بدنیست ولی بولایات که میرشد
متصل باید آنها عرضه نکار شوند تضرع بکنند و اگر
کسی خواست با آنها جواب بدهد درین باب استدعای
کنم یک توجهی فرمایند که تبعیض در پرداخت نشود
یک تبعیض دیگری هم بنده سراغ دارم در ادارات دولتی
و آن اتل مستخدمین مستغلات است. مستغلات سابقاً
در بلدییه بود اتل بلدییه در سنه ۳۰۵ بیست و پنج
تومان بوده است و رسیده است به بیست و هشت
تومان و حالا مستغلات آمده است به مالیه اتل
بلدییه از پارسال سی و دو تومان شده است و مثل اتل
سایر مستخدمین است. ولی این اداره مختصر بهمان
بیست و هشت تومان باقی مانده این یک تبعیض و یک
استثنای عجیبی است نسبت با آنها اگر اینها جزء بلدییه
هستند حق دارند که مثل اتل امروز بلدییه سی و
دو تومان باشند و اگر هم جزء مالیه هستند حق
دارند مثل اتل از اول تا امروز مالیه حقوق ببرند
ولی اینها اتلشان بیست و هشت تومان است. یکی دیگر
راجح منتظرین خدمت است. نمیدانم راجع باینها چه
نظری گرفته اند. صبر میکنند تا آن لایحه بیاید یا بطوری
که وعده فرمودند آنها حقوق پرداخته میشود؟

وزیر مالیه - راجع منتظرین خدمت مطابق لایحه
سابق آنها پرداخته میشود راجع باشل هم بنده دست
متذکر نیستم که مقصود چیست گمان میکنم یک مستخدمینی
زیر اتل باشند و شاید با اشخاصی که مشمول قانون
هستند اشتباه کرده باشند در هر صورت بنده تحقیق

می کنم اگر يك چنین چیزی باشد اجرا خواهم کرد
بعضی از نمایندگان - مذاکرات کافی است
معتضد استرآبادی - بنده مخالفم
رئیس - بفرمائید

معتضد استرآبادی - همینطور که آقای بامداد فرمودند
البته اساساً بالایحه دوازدهم کسی مخالف نیست و اینکه
بنده میگویم مذاکرات کافی نیست از نظر مخالفت با
لایحه نیست ولی همانطوریکه ایشان هم اشاره فرمودند
بعضی نظریات هست که باید گفته شود خوب است
آقایان اجازه بدهند آن نظریات گفته شود. يك نظریه
بنده راجع بحاکمات وزارت خارجه دارم و نمیدانم ما
در وزارت خارجه محاکمات داریم یا نداریم؟

رفیع - نداریم

معتضد استرآبادی - اگر باقی نیست باید بودجه آن
از این منابع استثناء شود با الغاء کاپیتولاسیون دیگر آن
موضوع ندارد

رئیس - آقای عراقی

عراقی - گرچه خود آقای استرآبادی فرمودند من
مخالف با دوازدهم نیستم ولی اینکه فرمودند در بعضی
قسمت ها حرف داریم این معنای عدم کفایت مذاکرات
نیست. موافقید ولی در اطرافش يك چیز هائی مذاکره
میشود که اینها شبیه به تعطیل کار خواهد بود وقت هم
نداریم. راجع به الغاء کاپیتولاسیون هم البته الفاشده
است و در وزارت خارجه هم محاکماتی نداریم خاطر شما
هم جمع باشد.

رئیس - رأی گرفته میشود بکفایت مذاکرات
آقایانی که کافی میدانند قیام فرمایند
(اکثر قیام نمودند)

رئیس - اکثریت است. رأی گرفته میشود به
ماده واحده

آقا سید یعقوب - آن تبصره دوم را بفرمائید
بخوانند لایحه دولت تبصره ندارد
(تبصره دوم مجدداً بشرح آتی قرائت شد)

تبصره - بوزارت مالیه اجازه داده میشود از اول
فروردین ۱۳۰۷ ماهی پنجهزار تومان حقوق اطبای
ولایات و سایر مخارج صحتی ولایات را تا تصویب بودجه
۱۳۰۷ از اعتبار کل بودجه هذه السنه صحبه کل
نادیه نماید.

بعضی از نمایندگان - صحیح است
رئیس - رأی گرفته میشود به ماده واحده آقایانیکه
موافقتند ورقه سفید خواهند داد
(اخذ آراء بعمل آمده از هفتاد و نه نفر حاضر هفتاد
ورقه سفید تعداد شد)

رئیس - عده حاضر ۷۹ با هفتاد رأی تصویب شد
اسامی رأی دهندگان

آقایان: امام جمعه شیراز - شیروانی - دشتی - خطیبی
آقا سید یعقوب - ملک آرائی - کی استوان - کازرونی
امام جمعه اهر - بالیزی - پور ندمور - احتشاه زاده -
دادگر - ابلخان - ضیاء - نوبخت - فرمند - عمادی -
ملك مدنی - میرزا هاشم آشتیانی - طباطبائی دینا -
عصر انقلاب - حاج میرزا مرآضی - فومنی - الفحمی
سید علی اکبر آبه الله زاده - خواجهوی - عراقی - محقق
موقر - رفیع - اسفندیاری - جلالی - سید حسین آقایان
باسائی - نجومی - دهستان - محمد آخوند - صالحی -
اعتبار - روحی - اسعد - نبي سلیمان - نظام مافی -
مرآضی قلیخان بیات - میرزا عبدالله خان وثوق - زوار
معظمی - مفتی - ساکنیان - حاج آقا حسین - عدل
زارع - بچی خان زنگنه - دکتر رفیع امین - وکیل طباطبائی
امیر اسدالله خان عامری - حشمتی - فهیمی - حقنویس
دکتر لقمان - سید کاظم - حاج میرزا حبیب الله امین -
فرمند - دولتشاهی - وزیری - دکتر سنک - دیوان بیکی
افشار - مسعود -

رئیس - چند فقره پیشنهاد رسیده است
وزیر مالیه - اجازه میفرمائید در چند روز قبل
ازین که بنده اینجا وقت آقایان را مصروف کردم تصویب
اعتبارات لازمه یکی از لواحق بود که فراموش شد حالا میخواهم

تقاضا کنم که در تکمیل مساعدتهائی که با چرخهای مالیه کردند
این را هم موافقت فرمایند تصویب بشود که يك ضرر هائی
متوجه ما نشود و آن خبر کمیسیون بودجه است راجع
باجازه استفاده از سیصد هزار تومان از بابت مخارج انتفاعی
مخارج انتفاعی چیزی نیست که بشود به يك دوازدهم
با آن زندگی کرد. ملاحظه بفرمائید خزاری و اینها
يك خرجهای لازمی است که در موقع خودش باید بشود
این بود که بموجب يك لایحه تقاضا کرده بودم و کمیسیون
بودجه هم تصویب کرده است و خبرش را به مجلس
داده تقاضا میکنم این را هم تصویب فرمایند که میخواهم
مرخص بشوم باین ملاحظه استدعا می کنم موافقت
بفرمایند.

رئیس - مخالفی ندارد؟

دادگر - با اینکه بنده پیشنهادی کرده بودم راجع
لدستور ولی موافق شدم که پیشنهاد ایشان
مقدم باشد.

(ماده واحده بشرح ذیل خوانده شد)

ماده واحده - مجلس شورای ملی مبلغ سیصد هزار
تومان از اعتبار مخارج انتفاعی منظور در بودجه ۱۳۰۷
وزارت مالیه را علی الحساب تصویب و بآن وزارتخانه
اجازه خرج میدهد

رئیس - آقای باسائی

باسائی - موافقم .

رئیس - آقای دهستانی

دهستانی - موافقم

رئیس - آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی - بنده همه روزه آرزو میکشم که
يك لایحه دخل هم بیاید اینجا. يك لایحه بیاید که
امروز میخواهیم يك معدنی را استخراج کنیم. يك
لایحه بیاوریم که میخواهیم يك کار با استفاده بجهت
ملکیت بکنیم. ما همه روزه آرزوی این چیز ها را می
کشیم. آنوقت علی رغم ما و آرزوی ما هر روز لواحق
خرج می آید. آنها هم ترتیبی که کاملاً ما نمیدانیم چه

هست و چه نیست. بکمترتبه لایحه میآید و فوری می
گذرد. يك روز سیصد هزار تومان. بعضی روز ها هم
هشت کرور در هفته گذشته هشت کرور در عرض
يك ربع ساعت گذشت برای آشنا کردن اروپائیان بوضع
ایران .

بکنفر از نمایندهکان - کی آقا همچو چیزی بود

فیروز آبادی - چهل و شش هزار تومان برای آب
بود باقیش هم همانطور است تقریباً بنده با این خرجهای برای
مملکت موفق نیستم و نمیتوانم با آن پیشنهادات موافقت کنم
تا اینکه قبلاً يك اطلاعات کاملی پیدا کنیم و لزوماً آراهم و کلاً
تصدیق بکنند آنوقت تصویب شود این لایحه سیصد هزار
تومان که الان آمده است من نمیدانم که بجهت چه
منفعتی است؟ اما چیز هائسی که میدانم منفعت دارد
هیچ نه مجلس نمی آید يك نانگی گفتند و اسم بردند
اما نمی آید چرا؟ بجهت اینکه استفاده عموم درش هست
بعضی مؤسسات دیگر هست که استفاده عموم درش هست
هیچ نمیکند يك چاه آرنجین نزد را شش ماه است
هر چه فریاد میکنیم نمیکند. لایحه خط آهن عبادان
نمیکند ولی لایحه خرج که آمد بصورت برق میگردد
بنده این ترتیبات را خوب نمیدانم ما باید اقتصادیات مملکت
را کاملاً در نظر بگیریم اوضاع مردمی که باید این پول
را بدهند در مد نظر بگیریم، آنوقت تصویب کنیم،
باین ملاحظات بنده مخالف با این مخارج هستم

وزیر مالیه - بنده خیلی تشکر میکنم از علاقه مندی
آقای فیروز آبادی باینکه میگویند لواحق که عایدات زیاد
میکند و بالاخره مبنی بر خرج نیست آنها را بیشتر بیاوریم
و برای رضای ایشان بشرط اینکه با این لایحه موافقت
بکنند عنقریب بنده يك همچو لایحه می آورم. در موضوع
بانک که اشاره فرمودند. بانک هم دارد دایر میشود و
رئیسش هم مدتی است آمده است. و الان هم مشغولند
و شاید تا یکی دو ماه دیگر هم معاملات فلاحتی و تجارونی
و اینها راه بیفتند. ولی البته تصدیق میفرمائید که
اساس همه اینها این است که باید آن چرخهائی که ادارات

ما را باقی دارد باید بچرخد. این اعتباراتی که بنده میخواهم برای وصول متجاوز از يك میلیون يك میلیون و نیم مالیات است و اگر این داده نشود بآن ضرر میخورد. آقا هم البته راضی نیستند که يك مبالغ زیادی بخواهد مملکت ضرر وارد شود برای اینکه در تصویب يك اعتباری که برای وصول آن عوائد باید خرج شود یکقدری تاخیر بشود.

رئیس - آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب - موافقم.

رئیس - آقای کازرونی

کازرونی - موافقم

بعضی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

رئیس - رأی گرفته میشود به ماده اول با اوراق

آقایانیکه موافقت ورده سفید خواهند داد

(اخذ آراء بعمل آمده صحت و دو ورقه سفید و

يك ورقه کبود تعداد شد)

رئیس - عدده حاضر ۷۸ با ۶۲ رأی تصویب شد

اسامی موافقین

آقایان : شیخ محمد علی امام جمعه شیراز - دادگر

شیرازی - معظمی - کازرونی - حاج میرزا مرتضی -

بدر - ابلخان - امام جمعه اهر - آیت الله زاده اصفهانی

موقر - سید حسین آقاییان - دکتر لقمان - عراقی -

کی استوان - بنی سلیمان - اسفندیاری - بالیزی - مرتضی

قلیخان بیات - جلالی - باسائی - خواجوی - اعتبار

دهستانی - عصر انقلاب - افخمی - طباطبائی وکیلی

مفتی - محمد آخوند - دیوان بیگی - دکتر رفیع خان

امین - پور نیمور - صالحی - روحی - ضیاء - میرزا

عبد الله خان وثوق - دولتشاهی - فرهمند - اسعد -

نظام مافی - مسعود - سهراب خان ساکینیان - آقا

علی زارع - یحیی خان زنگنه - ملک آرائی - امیر

اسدالله خان عامری - حقیقویس - آقا سید جواد محقق

حشمتی - حاج میرزا حبیب الله امین - آقا سید کاظم

یزدی - نجومی - افشار - وزیر

مخالف - آقای فیروز آبادی

رئیس - راجع بدستور پیشنهاد هائی رسیده است

قرائت میشود

(شرح ذیل خوانده شد)

پیشنهاد آقای فیروز آبادی

بنده پیشنهاد میکنم لایحه چاه آرتزین یزد در اول

جلسه امروز جزء دستور شود

پیشنهاد دیگر آقای فیروز آبادی

بنده پیشنهاد میکنم که لایحه خط آهن عمره عبادان

جزء دستور شود در درجه دوم

پیشنهاد آقای دادگر

بنده پیشنهاد میکنم لایحه مربوطه بیک نفر وکیل

کلدانی مطرح شود

پیشنهاد آقای معظمی

این بنده پیشنهاد میکنم بعد از تصویب لایحه اعزام

محصلین باروبا لایحه شهریه عبال مرحوم آقای آقا سید

جمال الدین واعظ جزء دستور شود

رئیس - آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی - بنده این پیشنهاد را که کردم نظرم

این بود که در ایران تشویق شود از کندن چاههای

عام المنفعه در زمین هائی که نافع باشد و آنهایی که

امتیاز میخواهند تشویق بشوند و بک امتیازاتی داده

شود که فلاح این مملکت ترقی کند در اطراف یزد

فرسختهای زیادی بی آب و سکنه است برای اینکه

تا بحال حفر قناتی امکان نداشته است و حالیک شخصی

یا اشخاصی کمپانی پیدا شده است با حق با ناحق با

میتواند این کار را بکند یا نمیتواند بکند پیشنهاد کرده

است که دولت و مجلس عن اجازه بدهد که بک چاه

آرتزین در آنجا بکند تقریباً قریب يك سال است که

این پیشنهاد به مجلس آمده است و همینطور در مجلس

مانده است بنده عقیده ام این است که این پیشنهاد را

مجلس اجازه بدهد جزء دستور شود و رأی بدهد که

اسباب تشویق پیشنهاد کنند و ترقی فلاح ایران

بشود

رئیس - آقای دادگر

دادگر - عرض کنم که بنده بموضوع پیشنهاد خبلی

تعلق داشتم و الان هم دارم و تشخیص کرده بودم که این

مسئله خیلی لازم است. دیر زمانی است که برای

کلدانها و برای اینکه این جماعت از مؤسسه ملی استفاده

کنند يك نفر نماینده به مجلس پیشنهاد شده است

ولی بعضی از آقایان اینجا به بنده تذکر دادند که لایحه

اعزام محصلین به فرنگستان سه ماده اش گذشته و يك

ماده اش بیشتر باقی مانده است لذا بنده به نوبه خودم

صلاح میدانم که آن لایحه مقدم باشد و این لایحه بعد

از آن مطرح شود.

رئیس - باید رأی بگیریم به پیشنهاد آقای فیروز

آبادی

رفیع - اجازه میفرمائید.

رئیس - بفرمائید.

رفیع - عرض کنم چون مخالفتی با پیشنهاد آقای

فیروز آبادی نشد و اگر رأی گرفته شود و تصویب نشود

مثل این است که يك نفر در این مجلس مخالف با چاه آرتزین

است در صورتیکه هیچکس مخالف نیست ولی حالا موقعش

نیست که جزء دستور باشد و این لایحه بعد مطرح

شود.

رئیس - باید به پیشنهاد ایشان رأی گرفته شود مگر

اینکه پیشنهاد خودشان را پس بگیرند.

فیروز آبادی - بنده پس میگیرم که بعد از اعزام

محصلین مطرح شود.

رئیس - ماده چهارم لایحه اعزام محصلین

(شرح آنی خوانده شد)

ماده چهارم - وزارت معارف مکلف است محصلین

اعزامی را در تحت مواظبت و مراقبت سر پرست های

مخصوصی قرار دهد و مخارج سر پرست های مزبور از

اعتبارات مزبور در ماده اول این قانون تأمین خواهد

شد ولی میزان آن علی ای حال در سه سال اول سالیانه

از دوازده هزار تومان و بعد ها از بیست و چهار هزار

تومان نباید تجاوز کند

رئیس - آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی - بنده مخالفم در این ماده با اصل اعزام

نیست هر چند مایوسم که اینها بروند و بجهت ما عملی

شوند

نابت - خیر مایوس نباشید.

فیروز آبادی - چون سالها است رفته اند و دیده ایم

و نتیجه نکرده ایم ولی خوب حالا مجلس صلاح میداند

بنده مخالف در اصل آن نیستم و امیدوارم که اینها

بروند بر خلاف ما سبق خودشان با علم برگردند که

نتیجه بحال مملکت داشته باشند و این طور نباشند که با

بواسطه بی علمی نتوانند برگردند با اینکه بن علم برگردند

اما در این ماده که در سه سال اول دوازده هزار تومان

برای خرج سر پرست ها معین کرده است که چند نفر

بروند و مواظب این محصلین باشند که طفره زنند بنده

مخالفم. بنده با کمال تاسفی که دارم که چرا یولهای

ما همه باید بیرون در خارجه خرج شود و در داخله

نتوانیم استفاده کنیم عرض میکنم که این پول را فقط

خرج تحصیل شاگردان بکنیم و دوازده هزار تومان

خرج سر پرست نکنیم. بنده آرزویم این بود که عدده

محصلین هم معلوم شود که صد نفرند صد و پنجاه نفرند

با پنجاه نفرند چه قدر است؟ حالا مجلس شورای ملی

صلاح ندانست عدده را معین کند بنده هم عرضی ندارم

ولی اینجا نوشته است سالی دوازده هزار تومان تا سه

سال اول خرج سر پرست ها بکنیم. ما پول را بجهت

تحصیل میدهیم و خرج سر پرست فرع است باید فرع

را يك طوری قرار داد که ناصل آن ضری وارد نیاید

و بعلاوه از دوازده هزار تومان سه سال اول که گذشته

است معین کرده اند بعد از آن سالی بیست و چهار

هزار تومان خرج شود و قهراً این بیست و چهار هزار

تومان خرج خواهد شد و بکشاهی هم کمتر نخواهد شد و

بعد ها هم شاید بگویند این اعتبار کم است خانه هم می

خواهیم برایشان بخریم و مجلس باید اعتبار بدهد بنا بر این بنده عرض میکنم که این زیاد است و از ده هزار تومان الی پانزده هزار تومان کافی است گرچه این مقدار هم زیاد است ولی چاره ندارم وقتی که انسان با بزبان محشور شد باید حرف بزک بزند بنده در هر حال تا پانزده هزار تومان را میتوانم موافقت کنم و زیادتر از آن بعقیده بنده بر خلاف مقصود است چون مقصود ما این است که این پول خرج محصلین بشود و صرف سرپرست نکنیم. بنین ملاحظه بنده با اینجاده با این اندازه اش مخالفم رئیس - آقای باعداد

باعداد - غیر از اصل لایحه که همه آقایان با آن موافقت در دو ماده اش که بنده اظهار نظر کردم و خیال میکنم این دو ماده دو ماده است که باید در تجربه معلوم شود که ماده دوم و ماده سوم است البته بعد از آنکه آنرا در موقع عمل گذاشتیم و تجربه کردیم اگر نواقصی دارد معلوم می شود و انشا الله اصلاح میکنیم ولی این ماده را که آقایان اظهاراتی درش فرمودند و مخالفت کردند ماده است که بعد از تجربه لزومش معلوم شده است و بعد از تجارب این چند ساله و فرستادن محصلین به اروپا چه به خرج دولت و چه به خرج خودشان معلوم شده است که فرستادن محصل بدون سرپرست نتیجه ندارد بنده نمیخواهم در این موضوع در جزئیاتش داخل شوم که چرا لازم است و فقط در يك قسمتی که آن بهیچ جا بر نمیخورد عرض میکنم، وزارت پست و تلگراف يك عده محصل فرستاده برای اینکه بروند حقوق بخوانند برای این فرستاد که فنون تلگراف را یاد بگیرند و مکاتیب بشوند و فعل و افعال الکتریسیته را یاد بگیرند اینها رفته بودند هر کدام در دعبه که خودشان دلشان خواسته بود با اینکه اصلاً درس نمیخواندند این بود که وزیر جدید متوجه این نکته شد و میخواهد آنها را برگرداند، اگر سرپرست بود آنها موظف بودند مطابق دستوری که وزارت خانه داده است عمل کنند و درس بخوانند در هر حال سرپرست لازم است، زایون در فرستادن

محصل به اروپا با ما هم قدم بود منتها ما تعقیب نکردیم و اقدام نکردیم او سعی کرد و اقدام کرد و نتیجه گرفت، افغانستان که امروز شروع کرده است به این کار اول سرپرست معین کرده است و با سرپرست فرستاده هیچ علاج نیست. ما اگر بخوایم این پول به مصرف خودش خرج شود و از خرجی که میکنیم استفاده کنیم باید ناظر داشته باشیم. اما راجع به مبلغش من تصور میکنم که اگر در اینجا نوشته بودند شش هزار تومان و بعد از سه سال دوازده هزار تومان باز آقای فیروزآبادی مخالفت میفرمودند که خیر خوب است سه هزار تومان باشد و بعد از سه سال دیگر بیش از شش هزار تومان نباشد ولی این طور نمیشود این مبلغ از روی يك اصول و تناسلی معین شده است و باید دید که با چه وضعیتی باید در آنجا زندگی کنند و دولت اینها را ملاحظه کرده است و این مبلغ را پیشنهاد کرده است. بعلاوه اگر فقط يك سرپرست بود البته حق با او بود که میفرمودند دوازده هزار تومان زیاد است و نمیشود به يك نفر ماهی هزار تومان داد ولی سرپرست ها بیش از يك نفرند چون ما باید محصلین را بمالك مختلفه بفرستیم و باید در هر جا يك سرپرست باشد و يك نفر سرپرست نمیتواند در تمام جاها سرپرستی کند و نمیشود که يك نفر باشد و لامکان باشد باید در هر مملکتی بر حسب احتیاجاتی که داریم و اختصاصی که بتحصیل محصلین دارد يك سرپرست متخصص بفرستیم به این جهت است که سرپرست ها باید متعدد باشند و چند نفر سرپرست برایشان دوازده هزار تومان در سال زیاد نیست و در مقابل این منظور است. و اما اینکه نوشته شده است که مبلغ زیادتر خواهد شد این کار به دلیل این است که عدد زیاد خواهد شد و تصاعداً مبلغ بالا میرود سال دوم دو بیست هزار تومان، سال سوم سیصد هزار تومان و همینطور بالا میرود تا به ششصد هزار تومان میرسد و ما امیدواریم که هر سال عده هم زیاد شود و مملکت از وجود آنها استفاده کند. بنا بر این بنده تصور میکنم که اگر کسی با اصل لایحه موافق است باید حتماً این ماده را قبول

کند و هیچ اشکال ندارد و اگر ما محصل بدون سرپرست بفرستیم نتیجه نخواهیم گرفت و همانطور که خود حضرات عالی و سایر آقایان عقیده داشتند تا بحال ما از اعزام محصلین هیچ استفاده نکردیم برای اینکه مراقب نداشته اند پس ما باید به این ماده رأی بدهیم و خوب است آقایان موافقت کنند که استفاده کنیم بعضی از نمایندگان - مذاکرات کافی است دشتی - بنده مخالفم رئیس - بفرمائید.

دشتی - عرض کنم که ماده چهارم این لایحه بنظر بنده مهمترین مواد این لایحه است و بعقیده بنده يك سرپرست کافی است و بعضی ملاحظات دیگر بنده داشتم که میخواستم عرض کنم یکی مسئله دوازده هزار تومان و بیست و چهار هزار تومان است که آقای فیروزآبادی تذکر دادند و جواب داده نشد فرضاً دو نفر سرپرست هم بخوایم بفرستیم چقدر خرج دارد؟ ممکن نیست که بکنفر ماهی سیصد تومان خرج داشته باشد و با مسافرتها زیاد هم که بخوانند بکنند این مقدار بیشتر خرج ندارد و بعلاوه بکنفر سرپرست بیشتر لازم نیست و این مسئله معمای لاینحل نیست که ما میخواهیم تجربه کنیم. بنا بر این باید درش صحبت شود و هنوز هیچ کس در این باب صحبت نکرده است پس خواست مذاکرات کافی نشود و مطالب گفته شود

رئیس - آقای رفیع

حاج آقای رفیع - عرض کنم که خود آقای دشتی تصدیق میفرمایند که کفایت مذاکرات مربوط به این موضوعی که ایشان فرمودند نیست، اگر نظری دارید که مثلاً دوازده هزار تومان شش هزار تومان بشود پیشنهاد بدهید و تشریف بیاورید پشت تریبون و توضیحاتتان را بدهید و در آنجا توضیح بدهید که چه قدر در سال مخارج دارند اگر صلاح شد آقایان هم با شما موافقت می کنند و از مذاکره در ماده هم گمان نمیکنم مقصود نسیم و نتیجه بگیریم ولی وقتی که

پیشنهاد فرمودید و توضیح دادید ممکن است آقایان هم موافقت کنند و به مقصود برسید. و خوب است که موافقت بفرمائید مذاکرات کافی شود و مقصود خودتان را پیشنهاد کنید.

رئیس - در پیشنهاد داده اند.

رفیع - قرائت شود.

رئیس - با کفایت مذاکرات مخالفت کردند باید رأی گرفته شود.

جمعی از نمایندگان - حالا موافقت کردند

دشتی - ای.

رئیس - پیشنهاد آقای دشتی.

(مضمون ذیل خوانده شد)

بنده پیشنهاد میکنم کلمه سرپرستها تبدیل شود به سرپرست.

پیشنهاد دیگر آقای دشتی

از جمله (الی میزان) حذف و بجای آن نوشته شود ولی میزان آن نباید سالیانه از دوازده هزار تومان تجاوز نماید.

رئیس - آقای دشتی

دشتی - عرض کنم اولاً هر لایحه که مطرح میشود باید در کلیاتش مذاکره بشود و مطالب معلوم شود بعد راجع به هر قسمت که نظری هست پیشنهاد داده شود و اگر ما بخوایم آن ترتیبی که آقای رفیع فرمودند عمل بکنیم باید در اطراف مواد هم حرف زنیم و همه اش باید پیشنهاد کنیم. علی ای حال بنده هم موافقت کردم و مذاکرات هم کافی شد ولی این نکته را خواستم عرض کنم که سرپرست ها اصلاً هیچ لازم نیست برای اینکه ملاحظه بفرمائید ما فعلاً بیشتر از صد نفر شاگرد که میخواهیم بفرستیم و وقتی که زیادتر هم شد فرضاً هم دو بیست نفر، سیصد نفر شدند اینها غالباً در يك جا یا دو جا تحصیل میکنند و سرپرست هم لازم نیست که در يك جا باشد که هر روز شاگردها از مقابلش عبور کنند خیر سرپرست هر چند وقت ممکن است يك جا باشد دروس

شاگردان و طرز تحصیل آنها را رسیدگی کند وضع زندگانی آنها را مراقب باشد و امتحاناتشان را رسیدگی و يك نفر آدم بعقیده بنده با وسایل حمل و نقل مسافرتی که امروز در اروپا هست از عهده این کار بر می آید مگر اینکه اساساً فکیر کنیم که يك عده شاگرد در اروپا باشند و يك عده در امریکا البته آن وقت يك نفر سر پرست در اروپا لازم است و يك نفر در امریکا و هر کدام آنها در ماه سیصد تومان خرجشان بیشتر نیست و بنده نفهمیدم حقیقه آقای بامداد از روی چه فلسفه فرمودند که سالی این قدر خرج دارند ملاحظه کنید، فرض میکنم که سه نفر سر پرست میخواهیم بفرستیم بکنفر سر پرست چه قدر خرج میکنند آقا؟ بیشتر از سیصد تومان با چهار صد تومان در ماه و حال آنکه اغلب آقایان که در اروپا بوده اند میدانند که با ماهی دوست تومان سیصد تومان در اروپا خیلی خوب میشود زندگانی کرد یعنی زندگانی متوسط و بالنسبه عالی پس بیست و چهار هزار تومان چرا؟ مگر اینکه هر قدر عده زیاد بشود سر پرست هم زیاد بشود یعنی اگر در يك مدرسه ده نفر شاگرد باشد و بکنفر سر پرست بخواهد وقتی بیست نفر شد دو نفر سر پرست میخواهد و به تناسب زیاد شدن شاگرد سر پرست هم زیاد میشود.

باسامی - ممکن است يك عده در فرانسه باشند و يك عده در امریکا.

دشتی - بلی اگر يك عده در فرانسه و يك عده در امریکا باشند البته دو نفر سر پرست لازم است ولی وقتی که همه شاگرد ها در اروپا باشند آنها هم در دو سه نقطه مخصوص با آن وسایل سریع حمل و نقل که در آنجا موجود است بکنفر سر پرست کافی است. مگر فرض کرده اید آنجا مثل افریقا است که باید با شتر از این نقطه بآن نقطه بروند...

آقا سید یعقوب - مگر دست کرمان است که با گاو بیاید

دشتی - در ظرف يك هفته تمام آن نقاط را می تواند بگردد. در هر صورت این دوازده هزار تومان کاملاً کافی است در سال ششم که شاگرد زیاد با اروپا بفرستید سه نفر چهار نفر سر پرست برای آنها کافی است و دوازده هزار تومان هم برای آنها بس است ولی فعلاً که عده شاگرد ها کم است سه هزار تومان برای سر پرست کافی میباشد ولی چون در لایحه دوازده هزار تومان نوشته شده بنده هم راجع بآن حرفی ندارم ولی با بیشتر از آن مخالفم

معاون وزارت معارف - آقای نماینده محترم تصور فرموده اند که این سر پرستی که از طرف دولت اعزام میشود فقط برای همین عده محصل است که از این اعتبار فرستاده میشود در صورتیکه اینطور نیست همه وزارتخانه های ما يك عده محصل بخارج میفرستند و مطابق آن تبصره که در ماده اول اضافه شد سهام آنها هم در تحت سر پرستی این اشخاص باید باشند. يك عده که از طرف وزارتخانه ها فرستاده میشود تقریباً صد و پنجاه نفر هم که از این اعتبار اعزام میشود در سال سوم شاید ما هزار نفر محصل در خارج داشته باشیم و برای این عده بکنفر سر پرست کافی نیست برای اینکه تنها مراقبت حال آنها نیست باید راپرت بدهند از احوال آنهاست که تحصیل میکنند و ما را از اعمال محصلین مطلع نمایند آنهاست که کار نمیکنند آنها را بر گردانند در هر حال بکنفر سر پرست که نیست يك اداره سر پرستی است باید رسیدگی کنند مخبرات تلگرافی دارند مکاتبه دارند تحصیلاتی هم که این شاگردان میکنند اختصاص به يك مملکت با دو مملکت ندارد به نقاط مختلف فرستاده خواهند شد همانطور که اشاره فرمودند ممکن است يك عده شاگرد به امریکا و يك عده به اروپا و يك عده به مصر بفرستند و اینها همه سر پرست لازم دارند حالا شاید يك سر پرست برای اداره همه اینها کافی باشد ولی باز هم نمایندگان از طرف آن سر پرست در ممالک مختلفه لازم

است و گمان میکنم دوازده هزار تومان خیلی کم باشد چون حسابش را کردیم و دیدیم کمتر از این مبلغ نمیشود رئیس - رأی میگیریم به پیشنهاد آقای دشتی آقابانیکه قابل توجه میدانند قیام فرمایند.

(معدودی برخاستند)

رئیس - قابل توجه نشد. راجع به پیشنهاد دوم هم توضیح بدهید رأی بگیریم

دشتی - رأی بگیرد

رئیس - رأی میگیریم به پیشنهاد دیگر ایشان. آقایان که قابل توجه میدانند قیام فرمایند

(چند نفری قیام نمودند)

رئیس - قابل توجه نشد. پیشنهاد آقای آقا سید یعقوب.

(مضمون ذیل خوانده شد)

پیشنهاد میکنم عوض کلمه دوازده هزار تومان شش هزار تومان نوشته شود.

رئیس - آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب - بنده خیلی خوشوقتم که در این مسئله که اینجا میخواستیم حرف بزنم آقای وزیر مالیه که با يك جدیتی مواظبت دارند که پول زیاد خرج نشود تشریف آوردند. حالا آقای بامداد با آقای معاون اغراق میفرمایند که شاید ما پنجاه یا صد نفر یا دوست نفر محصل داشته باشیم و روانه کنیم برای آنها باید پرسنل و اندکاتور و بالاخره اداره سر پرستی برای آنها درست کنیم و بعد هم منتظر خدمت برایشان قائل شویم. بنده نظرم باین نیست نظرم باین است که غالباً در مملکت ما هر تأسیساتی می شود بقصدی خرج حیف و میل و خرج فرعی پیدا میکند که اصل از بین میرود. ما آمدیم گفتیم همطوریکه دنیا سعی کرده اند بواسطه فرستادن شاگرد در ممالک راقیه و مترقیه عالم شدند ما هم اعزام کنیم اینجا فعلاً اداره و دفتر و پرسنل و سر پرستش درست شد و يك بودجه زرکی برایش تشکیل شد و سال دیگر بسلامتی شما که

آمد در اینجا خواهید دید این مخارج سر پرستی که میخواهیم تعیین کنیم از صد هزار تومان هم زیاد تر میشود مدارس شبانه روزی اروپا آن اشخاصی که رفته اند و آمده اند میکنند خیلی منظم است مثل مدرسه شبانه روزی امریکا در اینجا کاملاً وضعیتش مرتب است شما شاگرد را که از اینجا میفرستید میروند به مدارس شبانه روزی آنجا بکنفر سر پرست برای آنها کافی است. اگر شما پنجاه نفر شاگرد بفرستید به آلمان بکنفر سر پرست هم بفرستید ماهی صد تومان هم بیشتر باید به او داد؟ فرضاً پنجاه نفر به آلمان و بیست و پنج نفر به ایتالیا بفرستیم آیا بکنفر سر پرست که در فرانسه میفرستیم باید پیش از هشتاد تومان به او بدهیم؟ ما که نمی خواهیم آنجا که میروند با کر دیپلمات ها صحبت کنند ما میخواهیم از آنجا اطلاعاتی بوزارت خانه بدهند نمیخواهیم که برود آنجا جزء جامعه ملل بشود و در مناسبات بین المللی صحبت کند، این دوازده هزار تومان که اینجا نوشته شده است برای سر پرستی که باید برود آنجا که فقط راپورت بدهد چرا بدهیم؟ خوب است عوض این مخارج زیاد شاگرد را زیاد تر کنیم نه سر پرست را آقای بامداد فرمودند این مسئله در نتیجه این است که وزارت پرست و تلگراف شاگرد هائسی روانه کرد و نافع نشد و حالا ما میخواهیم سر پرست بفرستیم که نافع باشد باید نظامنامه نوشته شود و دستور تعلیم بدست او بدهند و الا سر پرست هم بفرستند فایده ندارد هیئت وزراء می نشینند و نظامنامه برای این شاگرد ها که میخواهند بفرستند تهیه میکنند و میدهند بدست بکنفر و در آنجا هر هفته آقای مدیر مدرسه راپورت عملیات شاگردان را به آقای سر پرست میدهد و آقای سر پرست هم انشا الله در خیابان شازده لیزه کتر حرکت میکنند و بیشتر بما اطلاع میدهد دیگر ماهی هزار تومان برای چه بدهیم؟ غلط غلط است آقایان باید قدم عملی برداریم آنوقت ها من این اندازه ها مته به خشخاش نمی گذاشتم ولی حالا خیلی جدیت دارم

زیرا وزرای ما خیال دارند کارهای اساسی بکنند کارخانجاتی بیاورند. اگر سابق پول ها خراب میشد اینقدر دلم نمیسوخت ولی حالا دلم میسوزد. در داخله هر چه پول خرج شود عیب ندارد رای اینکه از این جیبها به آن جیبها میرود و بالاخره توی جیب ایرانیها گردش میکند ولی بیایم دوازده هزار تومان بدهیم به سرپرست خیلی زیاد است. این است که بنده پیشنهاد کردم ماهی پانصد تومان برای سرپرست ها معین شود با این اعتبار اگر دولت روانه کرد و دبدکش است باز هم مجلس وا کثرت مجلس هست موافقت میکنند و بیشتر میدهند. این بود عرایض بنده دیگر مختارید.

رئیس - آقای رفیع

حاج آقا رضا رفیع - اولاً نماینده محترم آقای دشتی اگر عرض بنده را گوش میدادند آنوقت مجلس مجلس عملی میشد مثل مجالس تمام دنیا. در تمام دنیا صحبتها هیچ کلیات ندارد هرکس که صحبت میکند بالاخره يك پیشنهادی میدهد هم وقت کمتر تلف میشود هم کارها زودتر میگذرد و اگر اینطور بشود مجلس عملی خواهد شد بعلاوه ماده چهار کلیات نیست و این فرمایشی را که راجع به کلیات فرمودند در ماده چهار موقعش نبود خوب بود اگر فرمایشی میفرمودند راجع به ماده چهار می فرمودند. آقای آقا سید یعقوب که پیشنهاد میفرمایند و هی دو ازده هزار تومان را میکشند جلو چشم این دوازده هزار تومان نیست سیصد تومان است اگر بنا باشد سه نفر فرستیم نفری سیصد تومان بانها میدهیم هزار تومان هم برای تلگراف و سایر مخارجشان است اینکه هی میفرمایند ماهی هزار تومان بسرپرست چرا بدهیم ماهی هزار تومان نیست اگر نخواهیم بکنیم سرپرست در دنیا یکی نامریکا یا جای دیگر فرستیم کمتر از سیصد تومان که نمیتواند خرج کند. بعلاوه دولت حساب کرد و اینطور تشخیص داد. حالا هی ماشش هزار تومان پنجهزار تومان پیشنهاد کنیم در عمل اسباب زحمت خواهد شد. اگر آقایان میل دارند شاگرد

در اروپا اعزام شود خوب است موافقت بفرمایند اگر هم میل ندارند رأی ندهند. سیصد تومان بیک نفر سرپرست در اروپا دادن زیاد نیست روزی ده تومان میشود. آقایانیکه میفرمایند سابقاً هم شاگرد فرستادیم ولی نتیجه نگرفتیم آرزو هم عرض کردم برای این بود که سرپرست نداشتند بعلاوه این خرج برای ما دخل دارد زیرا وقتی که در آنجا شاگرد ها تربیت شدند و آمدند اینجا مستخدم شدند انشاء الله در سال اول تمام این مخارج را در می آورند

رئیس - رأی میگیریم به پیشنهاد آقای آقا سید یعقوب آقایانیکه قابل توجه میدانند قیام فرمایند (معدودی برخاستند)

رئیس - قابل توجه نشد. پیشنهاد آقای شیروانی (بشرح ذیل خوانده شد)

تبصره ذیل را پیشنهاد میکنم:

تبصره - سرپرست های اعزامی مکلفند نسبت به محصلین ایرانی که به خرج اولیاء خود در محل اقامت آنها مشغول تحصیل میباشند با رضایت اولیاء آنها نیز مراقبت و مواظبت کامل بکنند

رئیس - آقای شیروانی

شیروانی - اساساً شاید موافقت يك عده و مخصوصاً بنده نسبت به این لایحه صدی هفتاد و پنج آن مربوط به این ماده باشد زیرا ما الان در اروپا خیلی از جوانهای مملکتان را داریم که تحصیل میکنند و همانطور که یروز هم عرض کردم تا کنون استفاده که سایر ممالک از اعزام محصل به اروپا میکنند توانسته ایم بکنیم و در نتیجه مشاهده و مطالعه معلوم شده است این ترتیب بواسطه نداشتن سرپرست خوب و دلسوز در بالای سر محصلین میباشد. وضعیت اروپا غالباً جوانهای ما را مجذوب میکند و شاید صدی هفتاد و پنج از جوانهای ما که میروند برای تحصیل بالاخره سوء استفاده از مسافرت خودشان میکنند تحصیل میکنند و اخلاقشان هم فاسد میشود و سوقات های دیگری برای مملکت ما

می آورند و این مسئله فرق نمیکند اعم است از اشخاصی که دولت خرجشان را میدهد یا سایر افراد مملکت که با پول خودشان میروند آنجا تحصیل بکنند آنها هم ایرانی هستند و پولی هم که در آنجا صرف میشود پول ایران است و بالاخره باید يك عناصر مفیدی برای ایران تربیت بشوند اگر آنها هم سرپرست نداشته باشند باز مثل سابق همانطور که عرض کردم از صد هفتاد و پنج شان نتیجه معکوس میگیرند و کسانی نیستند که ما نتوانیم از آنها استفاده کنیم بنده برای اینکه به فرمایش بعضی از رفقا خیلی هم جلو آزادی گرفته نشده باشد گرچه قانون يك چیزی است که وقتی مجلس شورای ملی رای داده به آن نمیشود گفت برخلاف آزادی است مجلس نماینده يك مملکت است وقتی که يك موضوعی را تحت يك قانونی آورد اجرای همان قانون آزادی است معیناً برای اینکه رعایت نظر بعضی از آقایان را (که نمیدانم مقصودشان چیست) کرده باشم رضایت اولیاء محصلین را شرط کردم که رضایت آنها این سرپرست ها مراقبت و مواظبت از آنها هم بکنند

معاون وزارت معارف - بنده موافقم

مخبر - بنده هم قبول میکنم

پیشنهاد آقای سهرابخان ساکنین

پیشنهاد میکنم ماده ۴ اینطور نوشته شود:

ماده چهارم - محصلین در هر شهر تحصیلی ناراهمائی ریاست مدارس و تشکیلات و تأسیسات مربوطه در فامیلهای و بانسیونهای صحیح و محترم سپرده میشوند بطوریکه زیاده از دو نفر در يك بانسیون یا فامیل نباشند سفارت ایران در هر مملکت سرپرستی عالییه محصلین حوزه خود را خواهد داشت. هر محصلی که نتواند یا نخواهد تعقیب تحصیلات در مواقع و مدت مقرر قانونی طی نماید مجبورا بایران مراجعت داده خواهند شد

رئیس - آقای سهرابخان

سهرابخان - این لایحه دو نقطه خیلی ضعیف دارد یکی مسئله سرپرستان و یکی مسئله سابقه است. سرپرست رسمی اگر از طرف دولت برود برای محصل يك وضعیت فوق العاده مشکلی پیدا خواهد شد این جا همیشه حرف میزنند از آن روح ابتکار و آزادی و عملی شدن محصلین این جا اگر نخواهند شاگرد های با روح ابتکار و جوانان آزاد و خوب پیدا کنند وجود سرپرست فایده ندارد. باید در آن شهرهاییکه مدارس عالییه دارد این شاگردان را در فامیلهای خانواده هائی که این قبیل سرپرستها هستند (بسیارند که مواظبت کامل بکنند. دول دیگری هم که شاگرد می فرستند در اروپا الان دیگر سرپرست نمیفرستند زیرا سرپرست برای اینکه بتواند خدمت خودش را بدولت ثابت کند هر فشاری را بمحصلین وارد می آورد در صورتیکه محصل باید تا اندازه آزادی داشته باشد که بتواند استفاده از محیط خودش بکند بعقیده بنده اگر سرپرست رسمی نباشد و از طرف سفارت آنها يك کسی باشد که در حوزه همان سفارت خانه خودش مواظبت کامل بکند این خیلی بهتر از سرپرست رسمی است و در همان حال در بعضی از ممالک بسفارتخانها بسیارند که برای سر کسی از يك شهری شهری بروند و رسیدگی کنند دیگر لازم نیست که برای هر مملکت بکنند سرپرست بفرستند و ممکن است این کار را خود سفارت با نمایندگی او بکنند و این سرکشی باو سپرده شده باشد که او بتواند با مدرسه یا با بانسیون یا با مؤسسات مربوطه این سرپرستی را انجام دهد

مخبر - توضیحی که آقای ساکنینان دادند بنده تصور میکنم این موضوعی است که باید دولت بعد در این خصوص مطالعاتی بکند یعنی پس از رفتن سرپرست بمحل و دیدن وضعیت اطفال بعدها در نظام نامه این مسئله را بکنند و بعقیده بنده اگر این نظریه خودشان را مفضل تر یا وزارت معارف مذاکره کنند که در نظام نامه بکنند خواهد بود بهتر از این است که در قانون باشد

رئیس - میخواهید بعد از تنفس رأی بگیریم
(در اینموقع جلسه برای تنفس تعطیل و پس از
يك ساعت ریاست آقای فهیمی نایب رئیس تشکیل
گردید)

نایب رئیس - پیشنهاد آقای فیروز آبادی
(بشرح ذیل قرائت شد)

بنده پیشنهاد می کنم در ماده ۸ نوشته شود و
مخارج سرپرست های مزبور در سه سال از ده هزار
تومان سالیانه و بعد ها از پانزده هزار تومان سالیانه
نجاوز نباید بکند

فیروز آبادی - بنده عرض کردم بهمان عقیده هائی
که دارم کم کم بعد ها هم آقایان بنده موافق میشوند
ولی يك رفتی موافقت خواهند کرد که دیگر هیچ چیز باقی نمانده
باشد در هر صورت بنده عقیده ام این است که دو نفر یا سه نفر سرپرست
کافی است و این دوسه نفر هم ممکن است بدوازده هزار تومان یا
پانزده هزار تومان اکتفا کنند و با این پول زندگانی خوبی
میشود کرد اگر هم میگویند کم است خوب نمیشود آنها هم
يك چندی مثل ما زندگان باشند و اینقدر زندگان آنها
را نباید نجاوز داد این يك عقیده است که میگویند
هر کس پول بیشتر بگیرد بهتر کار میکنند ولی این طور
نیست ما دیدیم پسر آقا شیخ حسین بزدی را که با ماهی
سی تومان که میگرفت خوب کار می کرد حالا بدبختانه
شد ماهی صفت تومان و شاید بعد ها خوب تحصیل نکنند
پول زیاد کار را درست نمی کند پول کم کار را خوب
درست می کند و حالا هم اگر شما در این قانون برای
سرپرست پول زیاد قائل شوید فایده ندارد بلکه ضروری
هم دارد این است که بنده پیشنهاد کردم از ده هزار تومان
الی پانزده هزار تومان مخارج شان باشد و امیدوارم که
وزارت معارف هم با این پیشنهاد موافقت بکنند که يك
قدری از این مخارج کاسته شود

نایب رئیس - آقای روحی

روحی - بنده عقیده دارم که مجلس باید برای هر
ده نفر يك نفر سرپرست قائل شود اگر آقای فیروز

آبادی وضعیت محصلین را در خارج دیده بودند تصدیق میکردند
که برای هر يك نفر محصل يك سرپرست لازم است در هر
صورت این ماده یکی از بهترین مواد است که سرپرست
های عاقل و لایق فرستند که محصلین را حفظ کنند و
بکار وادارد و البته باید خرجشان هم تأمین شود و
خوبست ایشان هم بااصل ماده که تنظیم شده است موافقت
فرمایند

نایب رئیس - رأی میگیریم به پیشنهاد آقای فیروز
آبادی آقایانیکه موافقت قیام فرمایند
(دوسه نفر برخاستند)

نایب رئیس - قابل توجه نشد . پیشنهاد دیگر آقای
فیروز آبادی
(این قسم قرائت شد)

بصره - سرپرست ها مکلفند که همه ساله تصدیق
نامه تحصیل سالیانه فرد فرد آنها را جهت وزارت معارف
ارسال دارند

فیروز آبادی - بنده عرض کردم . ملاحظه اینکه
آنها در آنجا کار کنند و پول مملکت در خارج بدون
جهت مصرف نشود این پیشنهاد را کردم که همه ساله
تصدیق نامه آنها را از رئیس مدرسه بگیرند و فرستند
که مردم بدانند این کسانی که در آن جا يك کرور
پول را برای آنها خرج میکنند لا اقل تصدیقاتشان
را به بینند و بدانند که درس می خوانند و برای
استفاده این مملکت کار می کنند باین ملاحظه بنده
این پیشنهاد را کردم

نایب رئیس - آقای رفیع

حاج آقا رضا رفیع - عرض کنم که اولاً خواهش
میکم از ایشان که هیچوقت بعقاید و افکار نمایندگان
محترم حمله نکنند زیرا هر کس عقیده اش آزاد است
ایشان مایل دارند پیشنهاد کم بکنند شاید قبول
شود دیگران شاید نخواهند زیاد تر باشد در هر صورت
ایشان اگر يك عقیده دارند فرمایند و توضیح بدهند
اگر توضیحشان قانع کننده بود خوب باشد موافقت

میشود اگر نبود که نمیکند این که شکالی ندارد اما
راجع بان موضوعی که پیشنهاد کردند آن قسمت راجع
است بنظامنامه و باصل قانون مربوط نیست و خوب
نیست این قسمتهای جزئی را در قانون تصریح کرد
البته این سرپرست که میرود آنجا وظیفه دار است که
این کار را بکند و وزارت معارف هم در نظامنامه این
قبیل امور را تصریح خواهد کرد خوب حالا ایشان
خواستند پیشنهاد کنند همیقدر تذکر ایشان کافی است و
خوبست مسترد دارند

فیروز آبادی - خوب ضررش چیست ؟

حاج آقا رضا رفیع - ضررش خیلی است . این چیز
ها را باید در نظامنامه نوشت نه در اصل قانون

نایب رئیس - چون عده کافی نیست پیشنهادات
خوانده میشود تا يك نفر دیگر حاضر شود . پیشنهاد
آقای دکتر رفیع خان امین
(این قسم خوانده شد)

پیشنهاد می کنم ماده چهارم بطریق ذیل اصلاح شود
ماده ۴ - وزارت معارف مکلف است محصلین
اعزامی را در تحت مواظبت و مراقبت هیئتی قرار دهد
مرکب از نماینده دولتی ایران و نماینده وزارت معارف
ایران و چند نفر از معالین و مریدان مملکتی که محصل
بانجوه اعزام میشود .

دکتر رفیع خان - همانطور که یکی از آقایان
نمایندگان محترم تذکر دادند این ماده از مهمترین مواد
این قانون است برای اینکه موادی که گذشت راجع بود
بمواد و شرایط سابقه و اعزام محصل ولی این ماده يك
ماده ایست که ترتیب استفاده از آن شرایط را معین
میکند . مقصود از سرپرستی که در اینجا معین شده
است باید فهمید که چیست . مقصود الله کی نسبت باین
شاگردان که گمان میکنم باشد . مقصود و منظور سرپرست
عنعنای الله نیست مقصود این است که سرپرست ها آن
محصلین را در تحصیلاتی که می کنند هدایت کنند و این
هدایت را کجا نمی کنم ما در ایران اینقدر اشخاص

بصیر داشته باشیم که در فنون مختلفه و مواد علوم بصیر
و آگاه باشند که بتوانند آنها را هدایت کنند و بنده
مخصوصاً که ۲۵ سال همیشه ساهاای سال در اروپا بودم
و در ادوار گذشته هم که محصلین دولتی یا محصلین خصوصی
بیست نفر و سی نفر اعزام میشدند مخصوصاً از طرف
خوانین محترم بختباری محصلینی اعزام شده بودند آنها
تمام سرپرست داشتند ولی بنده بچشم خودم دیدم که
نمی توانستند از عهده کار بر آیند و نمی دانستند چه
وظیفه دارند که انجام بدهند یا نمی توانستند انجام
بدهند بالاخره نتیجه این شد که از رحمت خود شان
استفاده نبردند . علی هذا برای اینکه این محصلین از
زحماتشان استفاده بشود و حقیقه کار کنند پیشنهاد کردم
يك هیئتی معین کنند از نماینده دولت ایران که در
آنجا هست اعم از خود وزیر مختار یا سفیر یا نماینده اش
یا نماینده قنصلگری (در جاهائی که قنصل هست)
و نماینده وزارت معارف که مقررات وزارتی را در آنجا
مراعات کند . این دو نفر يك یا چند نفر هم از اشخاص
بصیر و مطلع محلی که در این قبیل جاها هستند برای هدایت
محصلین از این کمیته ها و هیئت ها در اروپا و امریکا
خیلی هستند و تمام ملل مختلفه که در فرنگستان تحصیل
می کنند در تحت هدایت این کمیته ها هستند . و این
هیئت را هم که بنده پیشنهاد کردم خرجی ندارد چون
آنکه نماینده وزارت معارف است که يك حقوق اصلی دارد
مثلاً بنده (مدیر کلی) دارم ماهیانه مبلغی میگیرم
آن که نماینده دولت در خارجه است او هم حقوق دارد آن
هیئت اروپائی هم که در آن جا از معالین و
مریدان هستند با کمال افتخار این کار را میکنند و
فقط يك تشویقی از آنها باید بشود . سایر مال هم
که محصل نامی فرستند بخارجه بنده بچشم خودم دیدم
همین قسم دارند رفتار می کنند خیلی هم بد رفتارند
و بنده تصور میکنم این برای ما هم مفید باشد از این
جهت این پیشنهاد را کردم حالا بسته است به نظر
نمایندگان محترم

مخبر - اساساً این جا آقایان توجه بفرمایند که دولت در نظر ندارد يك نفر را بامم سر پرست معین بکنند و بفرستند برای سرپرستی يك عده اطفال و محصلین ایرانی در اروپا بالاخره بانجریاتی که شده دیده است که سابقاً از اعزام محصلین آنطوریکه باید استفاده نشده است و نتیجه حاصل نشده است این است که قرار شده يك فکر اساسی بکنند و آنطور که بنده اطلاع دارم وزارت معارف میخواهد يك دستورانی تهیه کند برای سر پرستها و البته سهام این نظریات و فرمایشات آقایان را هم دولت از نظر دور نخواهد کرد و در هر صورت تصور میکنم در صورتی هم که لازم بدانند و در موقع این نظریات را بدولت تذکر بدهند هیچ اشکال ندارد ولی ما محتاج نیستیم این مسائل را در قانون قید کنیم. اینها را در نظامنامه میشود منظور کرد که چطور بکنند نمایند دولت و وزارت معارف و سفیر ایران چه بکنند اینها اساساً صحیح است ولی خوبست در نظامنامه قید شود نه در قانون از اینجهت بنده این را لازم نمیدانم

امیر حسین خانبك مرتبه دیگر این پیشنهاد قرائت شود

(مجلس نیمساعت بعد از ظهر ختم شد)

قانون

اجازه پرداخت مخارج مملکتی در دو ماهه اردیبهشت و خرداد ۱۳۰۷

در حدود اعتبارات مصوبه ۱۳۰۶

مصوب ۲۰ اردیبهشت ماه ۱۳۰۷ شمسی

ماده واحده - وزارت مالیه مجاز است کلیه مخارج مملکتی را بابت دو ماهه اردیبهشت و خرداد ماه (۱۳۰۷) در حدود اعتبارات مصوبه برای اسفند ۱۳۰۶ مملکتی و بر طبق قوانینی که شامل این قبیل پرداختها میشود برسم علی الحساب تأدیه نماید.

تبصره ۱ - وزارت مالیه مجاز است حقوق مستخدمین جزء را اعم از مرکز و ولایات در آخر هر ماه در حدود اعتبارات برسنلی وزارتخانه یا اداره مربوطه که تا آن تاریخ تصویب شده است برسم علی الحساب تأدیه نماید

تبصره ۲ - بوزارت مالیه اجازه داده میشود از اول فروردین ۱۳۰۷ ماهی پنج هزار تومان حقوق

اطهای ولایات و سایر مخارج صحی ولایات را تا تصویب بودجه ۱۳۰۷ از اعتبار کل بودجه هذه السنه صحیه کل تأدیه نماید.

این قانون که مشتمل بر یکماهه است در جلسه سی ام اردیبهشت ماه یکهزار و سیصد و هفت شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید.

رئیس مجلس شورای ملی - حسین پیرنیا

قانون

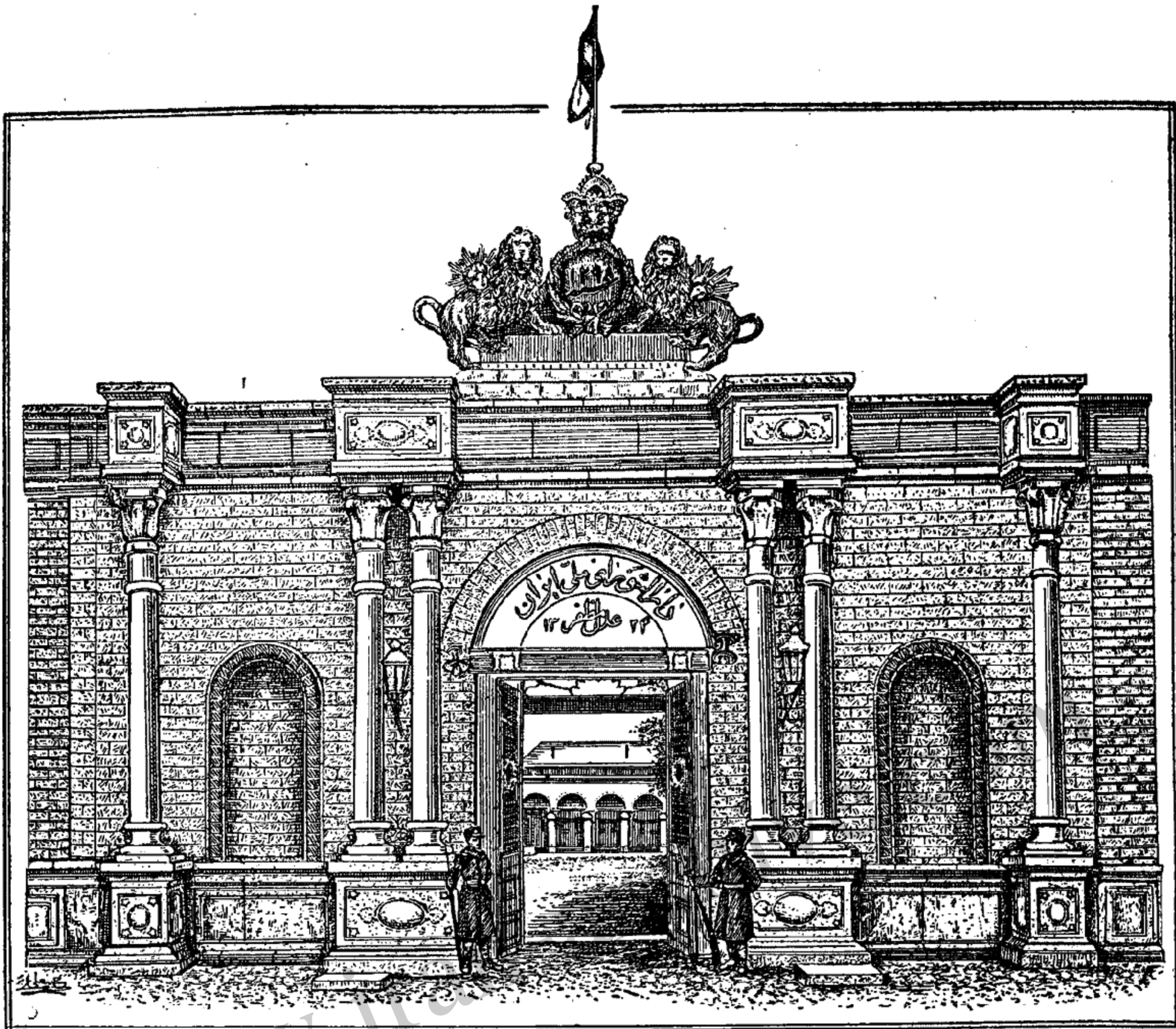
اجازه خرج سیصد هزار تومان از اعتبار مخارج انتفاعی منظور در بودجه ۱۳۰۷

مصوب ۲۰ اردیبهشت ۱۳۰۷

ماده واحده - مجلس شورای ملی مبلغ سیصد هزار تومان از اعتبار مخارج انتفاعی منظور در بودجه ۱۳۰۷ وزارت مالیه را علی الحساب تصویب و بآن وزارت خانه اعتبار میدهد

این قانون که مشتمل بر يك ماده است در جلسه سی ام اردیبهشت ماه يك هزار و سیصد و هفت شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید

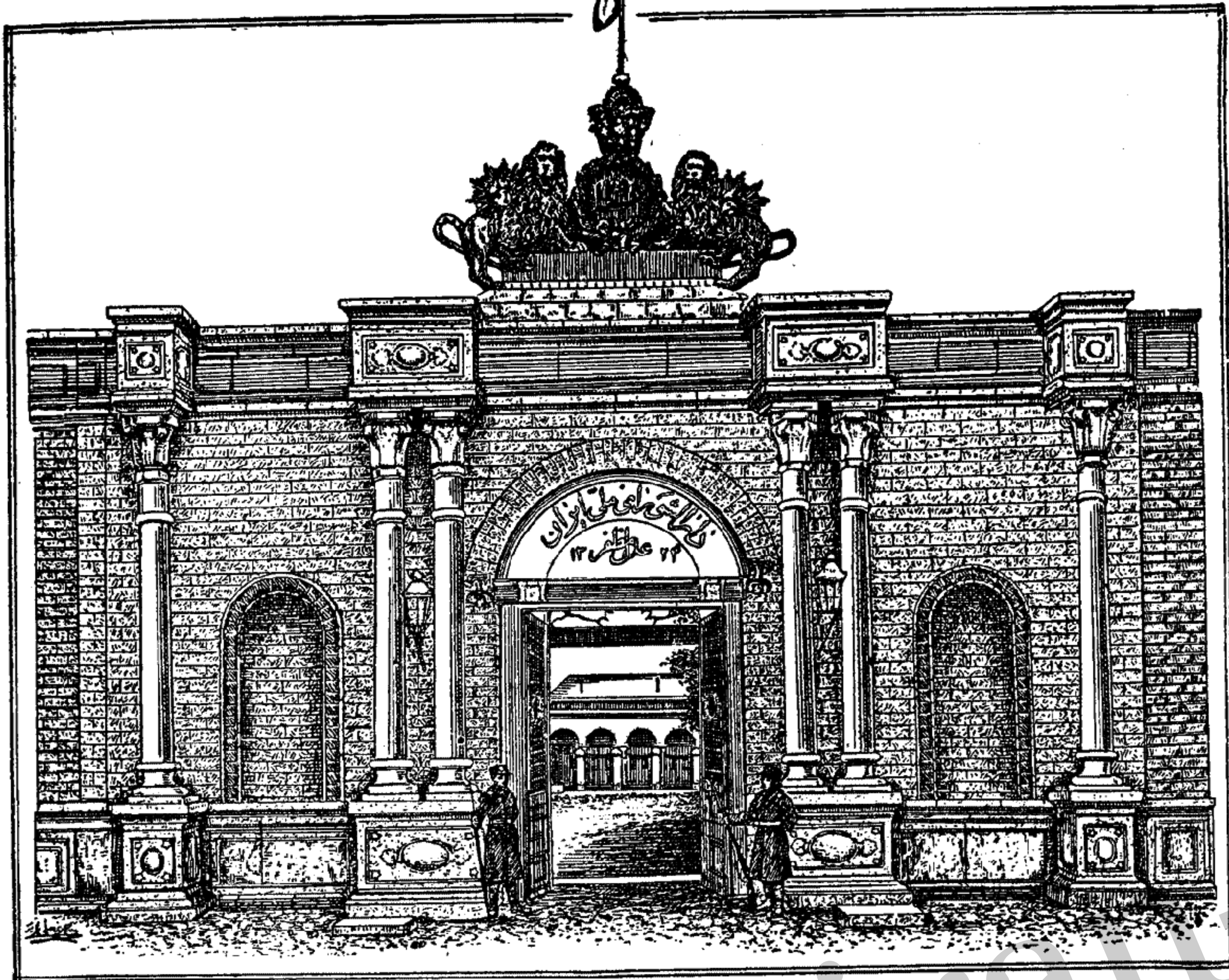
رئیس مجلس شورای ملی حسین پیرنیا

دوره ششم تقنینیه

<p>جلسه ۲۴۶</p>	<h1>مذاکرات مجلس</h1>	<p>شماره ۲۱۱</p>
<p>تاریخ تأسیس آذر ۱۳۰۵ جلسه سه شنبه اول خرداد ماه ۱۳۰۷ مطابق دوم ذیحجه ۱۳۴۶</p>	<p>مندرجات فقط شامل مذاکرات مشروح جلسات مجلس شورای ملی خواهد بود پس از ختم هر جلسه کلیه مذاکرات در یک شماره منتشر میشود. مطبعة مجلس</p>	<p>قیمه اشتراك داخله ایران سالیانه ده تومان خارجه « دوازده تومان قیمه تك شماره يك قران</p>

فهرست مندرجات

مذاکرات مجلس دوره ششم تقنینیه

صورت مشروح مجلس سه شنبه اول خرداد ماه ۱۳۰۷ مطابق دوم ذیحجه ۱۳۴۶

جلسه ۲۴۶

(مجلس دو ساعت و سه ربع قبل از ظهر ریاست آقای فهمی نائب رئیس تشکیل گردید)
(صورت مجلس یوم یکشنبه ۳۰ اردیبهشت را آقای دولتشاهی قرائت نمودند)

غائبین با اجازه جلسه قبل
آقایان: آیت الله زاده خراسانی - نگهبان - میر
ممتاز - حیدری مگری - میرزا محمد تقی طباطبائی -
امیر تیمور کللی - ارباب کیخسرو شاهرخ - افسر -

ردیف	عنوان	از صفحه	الی صفحه
۱	تعقیب مذاکره نسبت بخر کیمسیون بودجه در موضوع اعزام محصل بارویا وتصویب آن	۴۴۵۵	۴۴۶۴
۲	تقدیم قراردادهای بین فرانسه ایران و بلژیک و ایران از طرف آقای کفیل وزارت خارجه	۴۴۶۴	۴۴۶۵
۳	قانون اعزام محصل بارویا	۴۴۶۵	۴۴۶۶

آقا زاده سبزواری - مخبر فرمند - آقا میرزا هاشم آشتیانی - امامی خوئی - ثقة الاسلامی - جهانشاهی - اسکندری - سلطان محمد خان عامری - میرزا عبدالحسین کرمانی - میرزا حسن خان ابراهیمی - افخمی - آیت الله زاده اصفهانی - مولوی

غائبین بی اجازه جلسه قبل

آقایان - اسدی - جمشیدی مازندرانی - ذوالقدر - دکتر طاهری - اعظمی - قوام شیرازی - مهدوی - اسکندر خان مقدم - عباس میرزا - حاج حسن آقا ملک - لبقوانی - محمد ولی میرزا - فرشی - عدل در آمده کان با اجازه جلسه قبل

آقایان: شیروانی - دشتی - دیوان بیکی

در آمده کان بی اجازه جلسه قبل

آقایان: شریعت زاده - احتشام زاده - ملک مدنی آقا سید یعقوب - بنده باین صورت مجلس اعتراض دارم و بعد از آقای نقی زاده اجازه خواستم نایب رئیس - جمعی از آقایان اجازه خواسته اند که اسامی هر يك بترتیب نوشته شده در صورت مجلس اعتراضی نیست؟

(اظهاری نشد)

نایب رئیس - آقای رفیع

رفیع - بنده میخواستم استدعا کنم لایحه اعزام محصلین که جزو دستور بوده مطرح شود يك پیشنهاداتی در جلسه قبل قرائت شد (گویا مال آقای دکتر رفیع خان بود) و رأی گرفته نشد بعد تنفس داده شد تصور میکنم باید این پیشنهاد هم رأی گرفته شود

نایب رئیس - عده برای رأی کافی نیست توضیحات هم داده شده لهذا پیشنهاد های دیگری قرائت میشود (اینطور خوانده شد)

پیشنهاد آقای بدر

پیشنهاد میبایم که بعد از جمله (در تحت مواظبت و مراقبت سرپرستهای مخصوص قرار دهد) عبارت باینطور اصلاح شود حقوق سرپرستها و مخارج و مصارفیکه

بجهت اینکار پیدا میشود از اعتبارات مذکور در ماده اول این قانون الی آخر بدر - عرض میکنم این پیشنهاد بنده چیزی نیست و فقط يك اصلاح عبارتی است بنده این توضیح را دادم که اسباب اشکال نشود.

اعتبار - مخبر کدسیون - بنده گمان میکنم عبارتی که در ماده نوشته شده نظر آقای بدر را تأمین میکند راجع بمصارف و اینها البته این مبلغی که برای سرپرستها معین شده از همین صد هزار تومان است مبلغ دیگری نخواهد بود در اینصورت دیگر محتاج بتوضیح نیست بدر - چون فقط لفظ مخارج است معلوم نیست که این مبلغ فقط مخارج است یا حقوق آنها است؟

اعتبار - بلی هم حقوق و هم مخارج است

پیشنهاد آقای یاسائی

ماده الحاقیه ذیل را پیشنهاد میکنم ماده الحاقیه - مقصود از مدارس که در تبصره ماده سوم ذکر شده اعم از مدارس داخله یا خارجه میباشد مخبر - بنده این پیشنهاد را قبول میکنم.

پیشنهاد آقای فیروز آبادی

تبصره ذیل را پیشنهاد میکنم

تبصره - سرپرستها مکلفند که همه ساله تصدیقنامه تحصیل سالیانه فرداً فرداً آنها را جهت وزارت معارف ارسال دارند

(حاضر نبودند)

پیشنهاد آقای استرآبادی

ماده چهارم را بطریق ذیل اصلاح میکنم وزارت معارف مکلف است محصلین اعزامی را در تحت مواظبت و مراقبت سرپرستهای مخصوص قرار دهد و مخارج سرپرستهای مزبوره از اعتبارات مذکوره در ماده اول این قانون تأمین خواهد شد ولی میزان آن علی ای حال در سه سال اول سالیانه از دوازده هزار تومان و در دو سال دیگر از هیجده هزار تومان و بعد از بیست و چهار هزار تومان نباید تجاوز کند.

(آقای استرآبادی هم حاضر نبودند)

یکی از نمایندگان - پیشنهادها را باید رأی بگیریم نایب رئیس - عده کافی نیست اگر اجازه میدهید تنفس داده شود.

جمعی از نمایندگان - صحیح است.

(در اینموقع جلسه برای تنفس تعطیل و بفاصله سه ربع مجدداً تشکیل گردید)

نایب رئیس - در خارج مجلس بنده از آقایان استدعا کردم که چون لایحه اعزام محصلین لایحه مهمی است و جزء دستور است آقایانهم موافقت فرمایند که این لایحه بیش از این به تعویق نیفتد و خود بنده هم شخصاً از آقایان خواش کردم که اگر مذاکرانی هم دارند مانعی ندارد که در جلسه آتی صحبت کنند. حالا پیشنهاداتی که شده است یکی یکی رأی گرفته میشود. آقای دکتر رفیع خان

دکتر رفیع خان امین - يك پیشنهادی بنده در ماده چهار بطور تبصره تقدیم کردم اجازه فرمائید خوانده شود و بنده توضیح مختصری دارم بدم و بعد رأی بگیرد.

(پیشنهاد آقای فیروز آبادی بضمون سابق قرائت شد)

نایب رئیس - رأی میکنیم به پیشنهاد آقای فیروز آبادی آقایان موافقین قیام فرمایند (چند نفری قیام نمودند)

نایب رئیس - تصویب نشد

(پیشنهاد آقای بدر بشرح سابق خوانده شد)

مخبر - بنده در جواب آقای بدر عرض کردم که منظور همین است که این بدست و چهار هزار تومان اعم از مخارج و حقوق است حالا بخواهند توضیح مختصری داده باشند موافقت میکنم

معارف وزارت معارف - بنده هم موافقم

پیشنهاد دیگر آقای فیروز آبادی

بنده تبصره ذیل را پیشنهاد میکنم

تبصره - در هر شهری که کمتر از ده نفر محصل

باشند سفیر و یا قونسول آن شهر باید سرپرستی آن عده را عهده دار شود نایب رئیس - آقایانیکه این پیشنهاد را قابل توجه میدانند قیام فرمایند

(عده قیام نمودند)

نایب رئیس - تصویب نشد.

آقا سید یعقوب - پیشنهاد آقای فیروز آبادی توضیح داده نشد نباید حقش از بین برود پیشنهاد آقای دکتر رفیع خان امین ماده چهارم را با يك تبصره به ترتیب ذیل پیشنهاد میبایم

ماده چهارم - وزارت معارف مکلف است محصلین اعزامی را در تحت مراقبت و مواظبت هیئتی قرار دهد مراتب از نمایندگی دولتی ایران و نماینده وزارت معارف ایران و چند نفر از معلمان و مربیان مدارس مملکتی که محصل به آنجا اعزام میشود

تبصره - برای هر هیئت متشکله بترتیب فوق یک نفر نماینده از طرف وزارت معارف معین و حقوق آن در سال از دو هزار و چهار صد تومان تجاوز نکرده و اعتبارات مذکوره در ماده اول این قانون تأمین خواهد شد سایر مخارجیکه ممکن است از طرف هیئت پیش بینی شود و در سال نباید از ششصد تومان تجاوز بکنند نیز از اعتبارات مذکوره تأمین میشود

دکتر رفیع خان - بنده در ماده چهارم توضیحی را داده بودم ولی چون این ماده خیلی مهم است باز هم متذکر میشوم مسئله سرپرست بطوریکه عرض کردم رای ما چندان مفید نخواهد بود از این جهت نظر به تجربیاتی که ما در سابق کرده ایم و نظر به تجربیاتی که سایر مال کرده اند و ما از آنها نتیجه میکنیم و در مشق میکنیم و آن تجربیات این است که دیگران همیشه این قبیل کارها را میسپارند به هیئت های مخصوص همان ترتیبی که عرض کردم بنده خیال میکنم که آقایان هم توجه فرمایند که در هر مملکتی که ما در آنجا محل می

فرستیم يك هيئتي معين شود و آن هيئت هم بايستی حتماً
يك نفر نماينده از طرف وزارت معارف داشته باشد نماينده
ايران كه حقوق ندارد چون اين تكليف از وظايف
اوست كه بايستی انجام دهد و حقوق فقط برای نماينده
وزارت معارف لازم است و او را هم بنده ماهی دوست
نومان معين کرده ام كه در سال ميشود دو هزار و چهارصد نومان
اين هيئت اگر در اروپا مثلاً در سه مركز معين شود
تقریباً سالی هفت هزار نومان مخارجش ميشود از حيث
حقوق سرپرست ها با ساير مخارجي كه خواهد داشت
از قبيل منشی و كاغذ و پاك و اينها كه بايستی شصت
نومان بيشتري نخواهد شد اين بود كه مخارج سالانه آنها
را بنده به سه هزار نومان پيشنهاده كردم و رويهمرفته
در سال از دوازده هزار نومان تجاوز نخواهد كرد و اين
دوازده هزار نومان همه نه برای سال اول و دوم است
بلكه تا آخر هر چند سال هم اگر باشند مخارج آنها
بيشتر از اين نخواهد بود و اين قيد سال اول و دوم هم
اگر نباشد آنوقت ممكن است وزارت معارف نماينده
خودش را عوض كند و نماينده ديگر بفرستد بنا بر اين
ما برای سه سال اول يك مخارجي معين كنيم و در سايلای
ديگر يك مخارج البته با آن نظري كه داريم مخالفت دارد
چون عده محصلين هر سال زياد ميشود و عده سرپرستها
هم زياد ميشود ولي بي نتيجه خواهد بود بنا بر اين بايد
يك هيئت ثابت معين شود حالا مسبوژاك نباشد مسبو
ايگرگ باشد اين اهميت ندارد و خرجي كه آنجا خواهد
داشت فقط برای نماينده وزارت معارف است اين بود
كه بنده اين نصره را عرض کرده و تصور ميكنم جای
قبول باشد بنده توضيحات زيادي در اين باب نميدم
آقای تقی زاده ديده اند و ساير آقایان هم ديده اند ساليان
دراز هيچده سال بيست سال ديده ام كه تمام زحمات بهدر
مي رود و مسئله سرپرست را هم عقیده ام اين است
اگر نماينده وزارت معارف همينطور قبول كند بهتر است
نایب رئیس - آقای رفيع

حاج آقا رضا رفيع - پيشنهاده نماينده محترم من باب

(كه ضرورتش قطعی تراست) بوسیله هيئتها و اشخاص
در تمام نقاط مقدور نيست و متضمن مخارج زيادي است از
آنطرف ضرورت هم دارد كه محصلين تحت سرپرستي
باشند و اين ضرورت ندارد كه ما اين اجازه را بدولت بدهيم
كه در جاهائی كه لازم ميدانند كه محصل اعزام كنند اگر
اشخاصی هستند كه ميتوانند سرپرستي كنند اين مأموريت
را بعهده آنها واگذار كنند

مخبر - بنده عرض كردم در جلسه گذشته اين
يك موضوعی نيست كه دولت در اين باب مانعی
داشته باشد و حالا هم همچ مانعی ندارد كه محتاج
باين اجازه باشد بنا بر اين تصور ميكنم كه بهتر اين
است آقا از اين نظر خود داری بكنند و بگذارند دولت
در اين باب مطالعاتی بكنند و در صورتيكه اين ترتيب
را بهتر تشخيص داد البته اين نظر آقا اجرا خواهد شد
شريعت زاده - چون دولت اين نظر را تشخيص
داده است بنده موافقت ميكنم و پيشنهادم را مسترد
می كنم

نایب رئیس - آقای فيروز آبادی پيشنهاده فرمودند
ولي راجع باينجا نيست بايد بطور ماده الحاقیه اضافه
شود در اين ماده ديگر ايرادی نيست؟

جمعی از نمايندگان - خير
نایب رئیس رأي گرفته ميشود ماده چهار بااصلاحي
كه آقای بدر پيشنهاده كردند و مخبر قبول كردند آقایان
موافقين قيام فرمايند

(اكثر قيام نمودند)

نایب رئیس - اكثریت است مواد الحاقیه خوانده
ميشود بعد ماده آخر قرائت ميشود
(بشرح ذيل قرائت شد)

ماده الحاقیه ذيل را پيشنهاده ميكنم
ماده الحاقیه - مقصود از (مدارس) كه در نصره
ماده سوم ذكر شده اعم از مدارس داخله يا خارجه
ميباشد ياسائی

نایب رئیس - آقای ياسائی

ياسائی - بنده توضيح زيادي ندارم برای اينكه
آقای معاون محترم معارف هم موافقت با اين توضيح و
ماده الحاقیه حتی خود دولت هم در نظر داشت كه يك
لايحه برای اينكار تقديم مجلس كنند و خصوصاً آقای
وزير عدليه در صدد تهیه همچو لايحه بودند و چون
حالا بتصويب يك چنين ماده الحاقیه نظر دولت هم
تامين ميشود اين است كه بنده اين پيشنهاده را كردم

معاون وزارت معارف - عبارت خود ماده سه مشعر
به اين معنی است و مقصود هم همین است كه اين ماده
شامل حال فارغ التحصيلهاي طهران و خارجه هر دو
بشود كاملاً صحيح است و بنده هم موافقت ميكنم

آقا سيد يعقوب - پس اين ماده بايد مطرح شود
نایب رئیس - در مواد الحاقیه و اصلاحات فقط
يك نفر موافق صحبت ميكنند

آقا سيد يعقوب - دولت قبول کرده است بايد
ادله مان را ذكر كنيم

نامداد - مجلس قبول نكرده است

نایب رئیس - رأي گرفته ميشود باين ماده الحاقیه
آقایان موافقين قيام فرمايند
(اغلب قيام نمودند)

نایب رئیس - تصويب شد ماده الحاقیه ديگر پيشنهاده
آقای دكتر رفيع امين
(اينطور خوانده شد)

ماده الحاقیه ذيل را پيشنهاده ميكنم

ماده الحاقیه - بعد از تعيين صدی سی و پنج از
محصلين برای گرفتن علم و فن تعليم و تربيت وزارت معارف
مكلف است شصت و پنج نفر باقيمانده را طبقه بندي
نموده و با رعایت اصل تقدم اهم بر مهم از برای هر
شعبه از علوم و فنون و صنايع چند در صد را معين
بكنند و اگر از برای يك شعبه داوطلب پيدا نشود جای
آن عده بايد خالی بماند تا بالاخره برای آن شعبه داوطلب
پيدا شود

نایب رئیس - آقای دكتر رفيع امين

دکتر رفیع امین - از این عده شاگردی که میخواهند بخارج فرستند سی و پنج نفر را معین کرده اند از برای فن تعلیم و تربیت مهندسان و پنج نفر بنده پیشنهاد میکنم که این شصت و پنج نفر را هم طبقه بندی بکنند و برای هر شعبه وقتی که می خواهند یاد بگیرند بنا بر اصل تقده اهم بر مهم خود وزارت معارف به بینند کدام شعبه محل احتیاج است آن شعبه و آن رشته را طبقه بندی کنند و در آن رتبه بیشتر محصل معین کنند مثلاً باید بدانیم چند در صد هر سال طبیب میخواهیم یا چند در صد مهندس باید داشته باشیم یا چقدر برای بیطاری یا فلاحات باید بفرستیم بیطاری یکی از آن کار هائی است که طرف توجه فوق العاده نیست و اصلاً اهمیت نمیدهند و بنده میدانم که اگر وزارت معارف بخواهد برای بیطاری مثلاً صدی چند داشته باشد شاید داو طلب برای این کار پیدا نشود چون این بیطاری يك صنعت یستی بنظر ما می آید این است که بنده پیشنهاد کردم پس از آنکه طبقه بندی کردند و مثلاً صدی چند را برای شعبه بیطاری معین کردند اگر برای آن داو طلب پیدا نشد و آن میزان اشخاصی حاضر نشدند آن محل را خالی بگذارند و بنگذارند از کار دیگر امسال را عوض صد نفر نود و پنج نفر بفرستند و آن پنج نفر را فرستند و بگذارند برای سال آتی آنوقت در ضمن اشخاصی که داو طلب بیطاری خواهند بود اضافه کنند سال های آتی و این هم بنظر بنده يك پیشنهاد خیلی مهمی است و در عمل هم خواهند فهمید

نایب رئیس - آقای رفیع

حاج آقا رضا رفیع - اهمیت پیشنهاد نماینده محترم را بنده هم تصدیق دارم ولی شاگردان اعزامی اگر محل احتیاج نبود این لایحه را نمی آوردند تصویب کنند اعزام شاگرد برای احتیاج مملکت است که يك اشخاص فاضل دانا و بالاخره تحصیل کرده تربیت بشود ولی تشخیص اینکه برای هر کاری یا هر اداره چند نفر لازم است این با مجلس نیست یا هیئت دولت است مثلاً چند نفر برای نظمیته بالاخره اطلاعات مربوط به پلیس

با چند نفر شصت لازم داریم یا چند نفر برای دکتری مهندسی لازم است تمام اینها مسلم است ولی دولت باید تشخیص بدهد و احتیاجات خودش را معین کند ما آمدیم امروز این جا معین کردیم که مثلاً صد نفر رود اگر شاگرد به آن اندازه معین نشد بالاخره قانون میباید و اجرا نمیشود ما اینجا معین کنیم که حتماً بازده نفر باید بروند برای فلان کار ...

دکتر رفیع - ما معین نمیکنیم

حاج آقا رضا رفیع - در هر صورت تعیینش با خود دولت است

نایب رئیس - آقای مخبر؟

مخبر - بسته است به نظر مجلس

نایب رئیس - رأی گرفته میشود بقابل توجه بودن این پیشنهاد آقایان موافقین قیام فرمایند (عده قلیلی قیام نمودند)

نایب رئیس - قابل توجه نشد پیشنهاد آقای سهراب خان ساکنین

(بشرح ذیل قرائت شد)

ماده الحاقیه ذیل را پیشنهاد میکنند:

ماده الحاقیه - برای هر یکی از شعب علوم و فنون بزرگام امتحان علیحده خواهد شد تفصیل و جریانات هر یکی از این پروگرام ها اقل اشش ماه قبل از امتحان در جراید اعلان خواهد شد و بعد از امتحان اسامی و هویت شاگردان که در مسابقه پذیرفته شده اند در جراید اعلان خواهد شد ممتحنین و شاگردان که باید امتحان بدهند همان روز امتحان با قرعه معین خواهند شد

نایب رئیس - بفرمائید

سهراب خان ساکنین - شاید بفرمایند که این نکته باید در نظامنامه باشد ولی يك چیزی هست که فوق العاده اهمیت دارد و آن این است که نتیجه مسابقه همیشه محدود کردن اشخاص است برای اینکه فرط نباشد و نا امیدي ایجاد نشود بنده خیال میکنم که مجلس شورای ملی این ماده را تصویب کند نشد

میدهد که تا چه اندازه علاقه مندی بشاگردان و باین امر دارد.

مخبر - همان طور که خودشان فرمودند این يك امری است که در نظامنامه باید قید شود و نظامنامه را هم وزارت معارف تهیه میکنند و این نظر آقایان نامین خواهد شد البته يك شاگردی را که میخواهند برای فلاحات بفرستند در همان قسمت فلاحات از او تحقیقات خواهند کرد و باین جهت نظر آقایان نامین میشود و دیگر در قانون ذکرش لزومی ندارد

عراقی - استرداد کردند

نایب رئیس - مسترد میکنند؟

ساکنین - میخواهید رای بگیرید

نایب رئیس - رأی میگیریم بقابل توجه بودن پیشنهاد آقای ساکنین آقایان موافقین قیام فرمایند (عده قلیلی قیام نمودند)

نایب رئیس - قابل توجه نشد

پیشنهاد آقای فیروز آبادی

(مضمون ذیل قرائت شد)

پیشنهاد میکنم که مخارج هر يك نفر محصل در سال نباید از هفتصد تومان تجاوز نماید

نایب رئیس - آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی - بنده عقیده دارم که انشاء الله محصلینی که رفته اند بجز تحصیل کار دیگری نکنند عرض کردم پسر آقا شیخ محمد حسین با ماهی سی تومان تحصیل میکرد و همه هم تعریفش را میکردند برای اینکه ماهی سی تومان زیاد تر اندشت و غیر از تحصیل کار دیگر نمیتوانست بکند اما حالا نصت تومان شد و شاید آنطور تحصیل نکنند باین نظر بنده عقیده ام این است که مخارج محصلین کم باشد مخارج محصلین باید بفرخور حل مملکت خودش باشد اگر بخواهند يك مخارج زیادی بجهت آنها بدهند قطعاً درس نمبخوانند چون وضعیت اروپا همه میدانید طوری نیست که وقتی جوان مخارجش زیاد شد عمر خودش را صرف تحصیل تنها کنند باین ملاحظه بنده این پیشنهاد

را کردم که زیاد از هفتصد تومان نشود سیصد تومان چهار صد تومان هر چه شد بدهند اما زیاد از هفتصد تومان نشود و این يك فایده هم برای خود وزارت معارف دارد که در محظورات نخواهد افتاد چون اصول مملکت ما غالباً روی توسط ها و بازتیمها و دوستیها میرود ولی وقتی که يك قانونی از مجلس گذشت دیگر وزارت معارف مجبور نیست که تقاضاها و خواهشها و توسطات کسی را قبول کند اما اثر آزاد شد خانه خواهد خواست نوکر خواهد خواست و همه هم تصدیق میکنند که اینها لازم است بنده رتبه مخارج میشود دو هزار تومان کسی هم که مخارجش دو هزار تومان شد دیگر درس نمبخواند این است که بنده این پیشنهاد را کرده

نایب رئیس - آقای رفیع

رفیع - اولاً میخواستم از مقام ریاست استدعا کنم که در جلسه گذشته تمام این مذاکرات پسر آقا شیخ محمد حسین و اینها عیناً شد فقط فرقی که داشت آنجا پیشنهاد فرموده بودند اینجا ماده الحاقیه داده اند اگر می فرمائید شده که رأی گرفته نشود و اگر بفرمائید رأی گرفته شود بنده دوباره جواب عرض کنم مخارج را نمیشود معین کرد يك شاگردی است که مخارج دارد يك شاگرد زیاد تر تعیینش با آن سر پرستی است که میرود او باید تشخیص بدهد

نایب رئیس - رأی گرفته میشود بقابل توجه بودن پیشنهاد آقای فیروز آبادی آقایان بیکه قابل توجه میدانند قیام فرمایند

فیروز آبادی - اجازه بفرمائید عرض کنم با او فرق دارد

(کسی قیام نکرد)

نایب رئیس - قابل توجه نشد پیشنهاد آقای آقا سید یعقوب

(باین مضمون قرائت شد)

ماده الحاقیه را پیشنهاد میکنم

دولت مکلف است لایحه خرج هر ساله را بمجلس

قدیم و از مجلس بگذرانند.

نایب رئیس - آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب - این قانون همینجوری که آقایان محترم در نظر دارند در عرض شش سال اجازه داده اند بدولت که سال اول صد هزار تومان و سال دوم دو صد هزار تومان تا سال ششم شصت هزار تومان پس در واقع ما اینجا الان میخواهیم رای بدهیم به دو کرور و صد هزار تومان چون در سال میشود یک میلیون و صد هزار تومان امروز ما بایک عشق مفرط و فوق العاده که داریم باین لایحه رای میدهیم و نمیدانیم در مقام عمل چه نقصانی باین متوجه است. ندهد رای اینکه مملکت شوروی است و قوانینی که ما میگذرانیم آسمانی نیست و ممکن است این صد نفر را که ما روانه کردیم یک نقیصی داشته باشد و سال آینده که بخواهیم باز روانه کنیم باید بیائیم طرح قانونی پیشنهاد کنیم و این لایحه را هم بزینم و خیلی مشکل است این است که بنده برای خاطر اینکه هم دست دولت باز باشد و هم نظر مجلس رعایت شود پیشنهاد کرده که دولت در آتیه لایحه اش را بیاورد و در کمیسیون برود به بیند این صد نفری که ما روانه کردیم طریق تحصیلشان چه بوده زرقیشان چه بوده سر پرست ها چه سر پرستی کرده اند و جریان عمل را بالاخره بگویند اگر دولت هم یک نقصانی دارد تبصره ماده الحاقیه چینی منضم میکنیم که دست دولت باز باشد بیکدیگر این است که از این دوره هشتاد نود روز دیگر بیشتر نیست ما رای به شش سال چطور بدهیم؟ ما رای بقانون که میدهیم قانون است اما اینجا میخواهیم رای بخرج بدهیم رای بخرج بودجه سیصد و هفت باید بدهیم نه اینکه به شش سال بعد رای بدهیم. باید برای سال ۳۰۷ رای بدهیم برای ۳۰۸ که در آتیه محصل فرستاده میشود کمیسیون بودجه و مجلس شورای ملی دو مرتبه باید نظر در خرج بکند اما اگر قانون گذرانیم و این حق را نداشت سال بدولت دادیم دیگر محل برای ما باقی نمیداند که ما نقایص

را رفع کنیم بنده از نقطه نظر وکالتی و ملی و استنباطاتی که بنده بقوانین شوروی میکنم میگویم حق ما این است که رای بشش سال بدهیم از این نقطه نظر بنده پیشنهاد کردم که هر سال دولت لایحه این را علیحده بیاورد مسلماً در اینجا صحبت میشود و اگر غیب و نقیصی باشد در کار اصلاح میشود باز هم عرض میکنم امسال باشتیاق آن هیجانی که داریم رای میدهیم مثل اینکه در دوره پنجم با آن میل سر شاری که به راه آهن داشتیم گفتیم راه آهن سهل است حکایت آن قاشق ساز است که گفت ساختن قاشق اشکالی ندارد چکش را بزیند رویش قاشق میشود ما هم گفتیم راه آهن آسان است آهنمان را از مازندران میآوریم فوراً راه آهن می افتد بعد دیدیم خیر خبط کردیم چرا بجهت اینکه نمیدانستیم مقصر نبودیم، جاهل بودیم، اول کار مان بود در این مسئله هم اول است. اینقدر عجله نکنید و رای بشش سال ندهید

نایب رئیس - آقای عهادی

عهادی - فرمایشات آقا از نقطه نظر اینکه همیشه دلسوزند بنده یقین دارم که از روی یک نظر خیر خواهانه بود لکن گمان میکنم یک قدری اشتباه فرمودند و آن این است این مخارجی که امروز برای این امر معین شد نسبت به ۳۰۷ و نسبت بسنوات بعد هر ساله در ضمن بودجه میآید بمجلس و میروند بکمیسیون بودجه و اگر در او نقیصی باشد اصلاح خواهد شد و این فرمایشاتی که نسبت براه آهن فرمودند آنها البته نسبت بابشان بنده هیچوقت جسارت نمیکتم لکن نسبت براه آهن بدولت نهایت اهتمام را نسبت بمصالح او دارم و هر شقی که احسن است او را میگیرم و الا مسامحه نشده است که سهل است بلکه نهایت سعی هم شده است.

آقا سید یعقوب - اجازه بفرمائید؟ بنده نظرم این بود که صورت جزئیاتش بیاید. چون این مسئله تأمین شد و آقای معاون هم حضور دارند استرداد میکنم

نایب رئیس - ماده پنجم

(بمضمون ذیل قرائت شد)

ماده پنجم - نظامنامه اجرای این قانون را وزارت معارف و اوقاف و صنایع مستظرفه تهیه نموده و مأمور اجرای آن نیز خواهد بود

نایب رئیس - آقای رفیع

رفیع - موافقم

نایب رئیس - آقای روحی

روحی - موافقم

نایب رئیس - آقای عراقی

عراقی - موافقم

نایب رئیس - آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی - بنده در کلیات عرض دارم.

نایب رئیس - مخالفی نیست؟

آقا سید یعقوب - بنده مخالفم. اینجا این لایحه که راجع باعزام محصلین است دو وجهه دارد یک وجهه معارفی دارد یک وجهه علمی و وجهه علمی آن احتیاجی است که وزارتخانه ها دارند. وزارت فواید عامه از جهت مهندس محتاج است، وزارت داخله از برای پلیس نظمی محتاج است، هر وزارتخانه از جهت اختصاصش در این لایحه باید ملاحظه شود. بنده عقیده ام این بود که نظامنامه را وزارت معارف تهیه کنند لیکن بعد بنصوب هیئت دولت برسد نایبکه وزراء عموماً نظرشان را در قسمتی که احتیاج دارند اعمال کنند. خوب است آقای معاون هم قبول کنند که بعد از تصویب وزارت معارف بتصویب هیئت وزراء هم برسد این چیزی نیست که مخالف داشته باشد.

خبیر - البته همینطور که فرمودند مباشرتیه نظامنامه وزارت معارف است و قانون شورای عالی معارف را اگر ملاحظه بفرمائید این مسئله را جزء وظایف شورای عالی معارف قرار داده و شورای عالی معارف حقیقه در این کار شریک خواهد بود و این قسمت را که فرمودند شاید سایر وزارتخانه ها هم احتیاج داشته باشند این قسمت بدیهی است که پس از اینکه نظامنامه تهیه شد بنظر هیئت وزراء خواهد

رسید ولی بنده میخواهم عرض کنم که این مسئله مربوط به خود وزارت معارف است.

نایب رئیس - آقای شریعت زاده مخالفید؟

شریعت زاده - بلی

نایب رئیس - بفرمائید

شریعت زاده - بنده در اینجا دو نظر دارم چون این قانون جنبه مالی هم دارد باید اضافه شود که وزارت مالیه هم در اجرای آن دخالت داشته باشد. نظر دیگر بنده راجع با اهمیت موضوع است. و اگر نظامنامه با نظر هیئت وزراء تهیه شود بهتر است.

نایب رئیس - آقای رفیع

حاج آقا رضا رفیع - عرض کنم خوب است آقا در این موضوع توجهی فرمایند. اگر بخواهیم تمام وزارتخانه ها در این امر دخالت بدهیم چون هر کدام یک کار هائی دارند مثلاً وزارت داخله یک کار هائی دارد همینطور وزارت فواید عامه یا سایرین هر کدام یک کار هائی دارند و اگر نظامنامه را بعهده همه وزارت خنیا قرار دهیم اسباب زحمت میشود و البته وزارت معارف مناسب تر است برای تهیه نظامنامه تا سایرین و از اینجهت ما او را در نظر گرفتیم و البته او هم نظامنامه را طوری تهیه میکند که مطابق قانون مصوب مجلس شورای ملی باشد. پس خوب است آقای شریعت زاده هم موافقت بفرمایند که نوشتن نظامنامه و اجرای آن با وزارت معارف باشد منتهی دولت و سایر وزارت خنیا هم در اینکار نظر خواهند داشت جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

نایب رئیس - پیشنهاد آقای آقا سید یعقوب

(شرح ذیل خوانده شد)

پیشنهاد میکنم کلمه هیئت وزراء هم اضافه شود آقا سید یعقوب - این چیزی که بنده عرض میکنم نتیجه تجربه ایست که در چند دوره داریم. پیشنهاد شده نظر برای فرا گرفتن علم راه آهن بارو با بروند و قانون تهیه نظامنامه را منحصر بوزارت معارف

کردیم. مدتها بین وزارت معارف و فواید عامه در سر اینکار کشمکش بود. و در مجلس هم مذاکره میشد که آن ده نفری را که ما میخواستیم برونند هنوز نرفته اند. و این کشمکش برای این بود که ما وزارت فواید عامه را در این امر دخالت ندادیم.

نظرتان هست در زمان وزارت معارف آقای ندین راجع بفرستادن چند نفر برای ذوب آهن و غیره که تهیه نظامنامه را منحصر کردیم بوزارت معارف و دیگران را دخالت ندادیم اسباب زحمت شد. و اگر اینطور نکرده بودیم آن مسئله پیش نیامد. و این پیشنهادی هم که بنده تقدیم کردم بواسطه خاطر امتحان علمی بود و اینکه يك قدم جلو ز میرفتیم و آطور مورد اعتراض شد. در صورتیکه اگر قبول شده بود در این امری که همه شماها اصرار دارید قدم نند و سریع در آن بر داشته شود زودتر بقصود میرسیدیم. راست است که وزراء مسؤولیت مشترکه دارند اما هر يك از آنها در کار وزارتخانه خودشان مستقل هستند و در اینجا بانها حق نمیدهد و منحصر میکنند بوزارت معارف. حالا که نمی خواهید سایر وزارت خانه ها را شریک کنید اقلاً حق تصویب این نظامنامه را به هیئت وزراء بدهید و این البته بهتر است و نتیجه عملی دارد.

مخبر - یگانه هیئتی که صالح است برای تدوین نظامنامه بحرف قانون شورای عالی معارف است فقط شورای عالی معارف می تواند این کار را بکند و به عقیده بنده هیچ مانعی هم ندارد که هیئت دولت در آن نظر کند ولی ما نباید از شورای عالی معارف این حق را سلب کنیم زیرا معایبی خواهد داشت آقا سید یعقوب - برای اینکه این حق از بین زود استرداد میکنم آقایان عقاید مرا هیچ گوش نمیدهند نایب رئیس - رای گرفته میشود عمده پنجم. آقایانیکه تصویب میکنند قیام فرمایند

(عمده زیادی قیام نمودند)
نایب رئیس - تصویب شد. ماده الحاقیه پیشنهادی

آقای بامداد (باین کیفیت خوانده شد)
ماده الحاقیه ذیل را پیشنهاد میکنم

کلیه صرفه جوئیهای از این محل بمصرف همین موضوع خواهد رسید

نایب رئیس - آقای بامداد بامداد - عرض می کنم این پیشنهاد بنده توضیح ربادی لازم ندارد. آقایان چون مبلغ صد هزار تومان باین موضوع امسال اختصاص دادند و در سال بعد هم دویست هزار تومان چون حالا دوسه ماه از سال گذشته و هنوز شاگردان را نفرستاد اند و يك صرفه جوئی از این محل میشود این است که بنده پیشنهاد کردم تا وقتی که شاگردان اعزام میشوند صرفه جوئی که از این محل حاصل میشود بمصرف همین برسانند و به عقبیده بنده اشکالی ندارد.

معاون وزارت معارف - بنده خیال میکنم ماده اول خودش ناطق باین معنی باشد. و این اختصاص را مبرسانند با این حال بنده اشکالی نمی بینم و قبول میکنم

مخبر - بنده هم قبول میکنم
نایب رئیس - رای گرفته میشود به پیشنهاد آقای بامداد آقایانیکه تصویب میکنند قیام فرمایند (اغلب قیام نمودند)

نایب رئیس - تصویب شد. شور در کلیات است.
آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی - بنده در مواد يك نظریاتی داشتم و میخواستم عرض کنم. ولی چون اسباب معطلی میشود چیزی عرض نمیکنم

نایب رئیس - آقای دشتی - بنده در اساس لایحه مخالفی ندارم. ولی لازم است يك تذکرات لازمی را عرض کنم تا وزارت معارف در نظامنامه که تهیه میکنند این نظریات را رعایت کند. یکی از مسائل لازمیکه باید عرض کنم محل اعزام محصل است. زیرا این مسئله فوق العاده اهمیت دارد.

بنده با آقای معاون هم در این باب صحبت کردم. مخصوصاً راجع بحصلینی که برای فن تعلیم و تربیت میروند حالا اگر مهندسی باشد اینقدر ها اهمیت ندارد که بلژیک بروند فرانسه یا جای دیگر. ولی برای اشخاصیکه میخواهند بروند علم معامی و تربیت یاد بگیرند. و اطفال ما را مطابق اصول و مبانی امروزه تربیت کنند حکماً لازم است که يك جای مناسبی از قبیل امریکا انگلستان فرستند که اقلاً وقتی بر میگردند مبنای تحصیلات عملی را از این ممکت ترویج و تشویق کنند و روح شاگردان را قوی کنند. و برای مملکت ما این ترتیب خیلی بهتر است. آقایان میفرمایند آنجا زیاد خرج دارد ولی بنده عرض میکنم هر قدر ما در این موضوع خرج کنیم ارزش دارد و بهتر است. این يك تذکر خیلی مفیدی بود که باید در نظر گرفته شود مسئله دیگر راجع به بی بضاعت ها است که در قانون گنجانده نشده و بنده نفهمیدم چرا نشد. از آقای معاون وزارت معارف استدعا میکنم که حق المقدور این نظر را مراعات کنند و حتی الامکان سعی کنند که اطفال بی بضاعت را بفرستند زیرا این کار دو منفعت دارد یکی اینکه اطفال بی بضاعت نسبتاً با هوش تر و با ذوق ترند و با طبیعت بهتر تحصیل خواهند کرد. و در نتیجه بهتر بحال مملکت مفید خواهند بود. و يك فایده دیگر این است که اغنیاء خودشان اولادشان را بخرج خودشان خواهند فرستاد و عمده زیاد میشود. پس هر قدر وزارت معارف سعی کند که بی بضاعتها را بفرستد این به نفع مملکت خواهد بود نکته دیگری که در قانون باید ذکر شود و نشده و ممکن است در نظامنامه با کنترت ذکر شود این است که يك تضمیناتی از شاگردان بگیرند که بعد از اتمام تحصیلاتشان به ایزان مراجعت کنند و بایستی با تضمینات مالی از آنها بگیریم و با يك اشخاصی را ضامن بدهند که دو باره مراجعت نکنند دیگر مسئله سرپرستهاست که باز تذکر میدهم و استدعا میکنم که قسمت اعظم این پول که برای تربیت اولاد ایران است صرف گردش سر

پرستها در اروپا نشود نکته دیگری هم که باید وزارت معارف رعایت کنند مسئله محصلین ولایات است و بایستی وزارت معارف سعی بکنند که از ولایات هم بفرستند که يك عمده شاگردانی که در آذربایجان و سایر نقاط مملکت هستند محروم نمانند.

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است
نایب رئیس - رای گرفته میشود به این قانون که دارای شش ماده است آقایان موافقین اوراق سفید میدهند (اخذ آراء بعمل آمد و ۶۸ و ورقه سفید تعداد شد)
نایب رئیس - عمده حضار ۷۵ با ۶۸ رأی تصویب شد.

(اسامی رأی دهندگان)

آقایان. شریعتزاده - آقا شیخ محمد علی امام جمعه - معظمی - خواجهوی - کی استوان - احتشامزاده - دشتی شیروانی - جلالی - عراقی - نوبخت - روحی - اسفندیاری فرزند - بامداد - زوار - زعیم - عمادی - دکتر سنک خطیبی - ملک مدنی - آقا سید یعقوب - طباطبائی دیبا کازرونی - میرزا عبدالله خان ونوق - بهار - بدر - عصر انقلاب - ابلخان - میرزا ابراهیم آشتیانی - امام جمعه امر - دیوان بیگی - موقر - مرتضی قلیخان بیات - آقا حسین آقایان - یاسائی - اعتبار - فهمی - سهراب خان ساکینیان - دهستان - محمد آخوند - پور تیمور - صالحی - محمد تقیخان اسعد - نظام مانی - بی سلیمان - مفتی - آقا علی زارع - یحیی خان زنکنه - ثابت - وکیلی طباطبائی - دکتر مصدق تقی زاده - ضیاء - آقا سید جواد محقق - حقنویس - امیر اسدالله خان عسری - دکتر لقمان - غلامحسین میرزا مسعود حاج میرزا حبیب الله امین - پالیزی - دکتر رفیع خان امین - نجومی - آقا سید کاظم بزدی - وزیری - دولتشاهی - افشار .

کفیل وزارت امور خارجه - قرارداد بین فرانسه و ایران و بلژیک و ایران را تقدیم می کنم
نایب رئیس - پیشنهاد شده است معاهده بین ایران و لهستان و افغانستان مطرح شود ولی عمده کافی نیست

آقای رفیع

حاج آقا رضا رفیع - بطوریکه مشهود میشود کن می کنم بعضی از آقایان میل ندارند بخدمات مجلس ادامه بدهند و بنده هر چه فکر میکنم چنانچه حاضر شوند و کمک بکنند که این لوایح مهمی که دارم بگذرد خیلی فایده دارد ولی چون حاضر نمیشوند پیشنهاد می کنم جلسه را ختم کنید

دستی - بنده تنفس پیشنهاد میکنم

نایب رئیس - آقای روحی

روحی - عرض میکنم قریب بیست دقیقه بیشتر بظهور نداریم و تنفس الان نتیجه ندارد بنده عقیده ام این است که جلسه را ختم کنیم و در جلسه آینده عهدنامه ها جزء دستور شود و آقایان هم حاضر شوند و رأی بدهند

نایب رئیس - آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب - فرض بفرمائید حال عهدنامه مطرح شد بگذرد رفته اند چه فایده دارد؟ بنده عقیده ام این است که قدری مطالب باید گفته شود تا اینکه توده ملت بدانند که يك اشخاصی با مقدرات مملکت چطور بازی میکنند يك مسائل اساسی که باعث سرافرازی مملکت است باید بگذرد عهدنامه با دولت افغانستان و

هستان که اول قدم برداشتن برای عملیات الغاء کابینتولاسیون است باید بگذرد آقایان حاضر نمیشوند. در صورتیکه ما به آقایان گفتیم که شما بعد از اتمام لایحه محصلین هر فرمایشی دارید بکنید بالاخره با مقدرات مملکت نمیشود اینطور بازی کرد در صورتیکه باید بفهمند که انتخابات آزاد است والله آزاد است...

بعضی از نمایندگان - آقایان صحبت انتخابات در کار نیست چه میگوئید؟

آقا سید یعقوب - آقایان. باید حقیقه گفته شود معذک برای خاطر اینکه معلوم شود که اکثریت بایک طرز نزاکتی مساعدت میکنند این است عقیده بنده که فعلا تنفس داده شود شاید آقایان حاضر شوند

نایب رئیس - آقای دستی

دستی - عرض میکنم که هیچکس با معاهدات مخالف نیست اگر يك اختلافاتی هم باشد اختلافات پارلمانی است و قابل حل است. بنده پیشنهاد کردم تنفس داده شود در تنفس با آقایان مذاکره میکنیم اگر حاضر شدند جلسه تشکیل میشود و اگر حاضر نشدند طبعاً مجلس تعطیل میشود

(در اینموقع (بیست دقیقه قبل از ظهر) مجلس تعطیل و دیگر تشکیل نگردید)

قانون

اعزام محصل بخارجه

مصوب اول خرداد ماه ۱۳۰۷ شمسی

ماده اول - دولت مکلف است اعتبارات ذیل را برای اعزام شاگرد بخارجه اعم از مرکز و ولایات جهت تکمیل تحصیلات در علوم و فنونی که از طرف دولت معین خواهد شد در بودجه سنوات ذیل منظور دارد از عده محصلین اعزامی بایستی همه ساله لا اقل صدی سی و پنج برای تحصیل فن تعلیم و تربیت اعزام شوند

سال ۱۳۰۷	یکصد هزار تومان
سال ۱۳۰۸	دویست هزار تومان
سال ۱۳۰۹	سیصد هزار تومان
سال ۱۳۱۰	چهار صد هزار تومان

سال ۱۳۱۱

بانصد هزار تومان

سال ۱۳۱۲ و سنوات بعد

ششصد هزار تومان

تبصره - اعتباراتی که بموجب قوانین مخصوصه اختصاص باعزام محصلین بخارجه وارد و همچنین اعتباراتی که در بودجه ۱۳۰۷ وزارتخانهها تخصیص باین نوع خرج داده شده باید در آئینه محفوظ بماند و اعتبارات مذکور در این ماده علاوه بر اعتبارات فوق الذکر خواهد بود

ماده دوم - محصلین اعزامی باید واجد شرایط ذیل باشند:

الف - تابعیت ایران و ایرانی بودن

ب - دادن امتحان مطابق پروگرام مسابقه که از طرف وزارت معارف تهیه خواهد شد و نباید کمتر از پروگرام مدارس متوسطه باشد - دارندگان تصدیقنامه مدارس عالیّه یا متوسطه و یا فنی یا تساوی سایر شرایط مسابقه حق تقدم خواهند داشت

ج - تقبل اینکه در ممالک و در شعب علمی که از طرف دولت معین خواهد شد تحصیل نموده و پس از فراغ از تحصیل و اخذ دیپلم ضعف مدتی را که در خارج بخرج دولت تحصیل کرده اند در شعبه تحصیلات خود بدولت خدمت نمایند

ماده سوم - دولت مکلف است کلیه کسانی که بر طبق این قانون فارغ التحصیل میشوند در شعبي که مربوط بتحصیلات آنها است مصدر خدمت نماید و چنانچه از تاریخ مراجعت بایران تا مدت شش ماه خدمتی بآنها رجوع نگردد میتواند برای خود شغل دیگری تدارک نمایند ولی هر گاه بعداً تا مدت چهار سال استخدام آنها مورد احتیاج دولت واقع شد بآنها اخطار میشود و پس از سه ماه از تاریخ اخطار باید حاضر خدمت شوند در اینصورت اگر بلافاصله خدمتی ارجاع نگردید دولت مکلف است مادام که خدمتی رجوع نکرده حقوق رتبه آنها را پرداخت نماید

تبصره - مواد ۶۷ و ۷۳ قانون استخدام کشوری شامل حال محصلین مذکور نخواهد بود و دولت می تواند محصلین مزبور و همچنین کلیه کسانی را که از مدارس عالیّه فارغ التحصیل شده و به اخذ دیپلم (از درجه لیسانسی بیالا) نائل آمده اند بدون طی خدمت ابتدائی با رتبه سه اداری بخدمت بپذیرد و تا رتبه ۶ اداری آنها را پس از توقف دو سال در يك رتبه بارتقاء بدهد

ماده چهارم - وزارت معارف مکلف است محصلین اعزامی را در تحت مواظبت و مراقبت سرپرستهای مخصوص قرار دهد و مخارج سرپرستهای مزبور از اعتبارات مذکوره در ماده اول اینقانون تأمین خواهد شد ولی میزان آن علی ای حال در سه سال اول سالیانه از دوازده هزار تومان و بعدها از بیست و چهار هزار تومان نباید تجاوز کند

تبصره - سرپرستهای اعزامی مکلفند نسبت به محصلین ایرانی که بخرج اولیای خود در محل اقامت آنها مشغول تحصیل میباشند با رضایت اولیاء آنها نیز مراقبت و مواظبت کامل نمایند

ماده پنجم - کلیه صرفه جوئیهای از این محل بمصرف همین موضوع خواهد رسید

ماده ششم - نظامنامه اجرای اینقانون را وزارت معارف و اوقاف و صنایع مستظرفه تهیه نموده و مأمور اجرای آن نیز خواهد بود

این قانون که مشتمل بر شش ماده است در جلسه اول خرداد ماه یکهزار و سیصد و هفت شمس بتصویب

مجلس شورای ملی

رئیس مجلس شورای ملی حسین پیرنیا